

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Akbaba

— Allah dirlik, düzenlik versin!..

28 EKİME KADAR
TASARRUFLARINIZI İŞ BANKASINDA TOPLAYINIZ

BİR ÇEKİLİŞTE

TAM

10,589

TALİHLİ

İKRAMIYE KAZANACAK!

Çekiliş 29 Aralıkta

TÜRKİYE **BANKASI**

paranızın... istikbalinizin emniyeti

Akbaba

İKİNCİ CUMHURİYET!

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç
SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :
Aziz Nesin, Adnan Veli, Ni-
met Arzik, Necdet Rüştü
Efe, Vâ -Nû, Selâmi Yur-
datap, İlhan Selçuk, Ya-
şar Özen, Adnan Tahir,
Hüseyin Korkmazgil, Ke-
nan Akıncı, Örsan Öymen,
Semiramis Aydınlik.

KARİKATÜR AİLESİ :
Necmi Rıza, Turhan Sel-
çuk, Suat Yalaz, Nehar
Tüblek, Semih Balçioğlu,
Cafer Zorlu, Şadi Dinç-
çağ, Bülent Şeren, Meh-
met Polat, Yaşar Tonguç,
Metin Gökçe, Zeki Beyner
Burhan Solukçu.

Yazı işlerini fiilen idare
eden :

Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer :
Ercan Matbaası
Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50,
Altı aylığı 25 lira. Yaban-
cı memleketlere yıllık
100, altı aylığı 50 lira.
Uçakla gönderilmesi is-
tenen abonelerden uçak
masrafı ayrıca alınır.

Flatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer
caddesi, No. 8 - 10

Daire : 3.

İLÂN FIATI :

Kapak içi, santim 15 li-
ra, iç sayfalar 20 lıradır.

Cilt : 1 — Sayı : 12

19 Ekim 1961

YIL : 38

Telefon : 22 18 11

Bu gazete Basın Ahlak
Yasasına uymayı taah-
hüt etmiştir.

BUGÜN sah, Ekmin onundayız. Seçimlere beş gün var. Ama siz bu yazıyı seçimlerden üç gün sonra okuyacaksınız: İhtilâl kadrosu tarihteki yerini aldıktan ve İkinci Cumhuriyetin ilk Meclisi seçildikten sonra...

Çankaya'da kim oturacak?... Bu-
nun önemi o kadar büyük değil. Ö-
nemi büyük olan, Başbakanlık kol-
tuğuna kimin ve nasıl bir güven ço-
ğunluğuyla oturacağıdır.

Hasta yatağımızda, ölüme metelik
vermeden, haftalarca —kafamızı ve
kalbimizi bu sayfalara dökerek— bu
önemi büyük olaya vatandaş ilgisini
çekmeğe çalıştık. Seçim sonuçları,
canımızı dişimle almanın mükâfa-
tını verdiyse, yarınları güvenle bak-
manın sevinçli bize yeter...

Ama sonuç ne olursa olsun, he-
men söyleyelim ki, ne ancak elli yıl
sonraki millet yapımızın benimseye-
bileceği bu seçim kanunu ile, ne de
parti kurultaylarının bu kaba bas-
kısı ile İkinci Cumhuriyetin ikinci
seçimini yapamayız.

Büyük Millet Meclisinde yirmi. o-

tuz mebusluk bir parti azınlığının
bir taraftan öbür tarafa sarkması-
yla her gün değişecek iğreti bir ikti-
dardan, siz söyleyiniz, sürekli ve ce-
saretli bir memleket hizmeti bekle-
nebilir mi?

Eğer az çok eşit kuvvetlerle iki, üç
parti Meclislerde yer alırsa, düşüp
kalkan hükümetlerin bulacağı son
çare, yeni seçimlere gitmek olacak-
tır.

Ömrümüz, altı ayda bir «Kalkın
ey ehl-i vatan» diye davullar, zurna-
lar peşinde miting meydanlarına
koşmak ve mikrofonlar dolusu kü-
für dinlemekle mi geçecek?.. En sağ-
lam yapı bir millet topluluğu, bu
kadar sık huzursuzluğa dayanamaz.

Sizinle, yalnız bir odada kendi
kendine konuşur gibi konuşan bu
kalem, nisbî seçimlerin vereceği so-
nucu iyimserlikle beklediğini söyle-
yemez. Hele bunun yanında, millet-
vekilliğini paylaşılmaz baba mirası-
na çeviren parti esnafı «Tekkeyi
bekleyen çorbayı içer» inancından
vazgeçmezler ve genel merkezlerine
yüzde on değil, yüzde yirmi aday

gösterme yetkisi tanımazlarsa, elde
Diyojen'in feneri, kapı kapı, Bakan,
belki de Başbakan aramaya çıkaca-
ğımızdan şüpheniz olmasın!

Hemen haber verelim ki, Meclis
dışından seçilecek devlet adamı, da-
ha makamına otururken koltuğunun
altından çekildiğini görecektir.

Kitabı hayat sanan genç ilim a-
damlarımızın güzel hayallerine, he-
nüz kavuşmadan bir vedâ selâmı
göndermemde haksız bir karamsar-
lık bulur musunuz acaba?

Hiç olmazsa Senato seçimlerini,
Danıştay, Sayıştay, Yargıtay ve Üni-
versite temsilcileri, Barolar, Ticaret
Odaları, Gazeteciler Cemiyeti gibi
memleket insanını her yönüyle tanı-
yan büyük ve aydın topluluklara bı-
rakmalıydık.

Yoksa?.. Yoksa işte böyle, aday
yoklamalarından bütün inandığınız,
güvendiğiniz, umut bağladığınız i-
simler kaçır... Kaçmayan tek fedai
de, seçkin insanımız, ordinaryüs pro-
fesör Kâzım İsmail Gürkan gibi bir
iyi niyet şehidi olur!

Yusuf Ziya ORTAÇ

TEŞEKKÜRLER :

Evime kadar gelerek, telgraf çe-
kerek, telefon ederek, mektup yaza-
rak hatırıma soran dostlarıma, se-
çim gürültüsü içinde beni unut-
mayan vefalı insan Kemal Satır'a,
Bolu'dan pek duygulu bir mektup
lûtfeden Hatice Arıkan'a gönülden
teşekkürler ederim.

Y. Z. O.

Trajedi, Komedi!

Aydın'da bir trajedi: Bayan Melâ-
hat Gedik kürsüye çıkıyor. E, kürsü-
ve çıkılınca ne yapılır?... Konuşu-
lur, değil mi?... Hayır, Melâhat ha-
nım konuşmuyor, sadece ağlıyor!

Aydın adayı, Namık Gedik'in eşi-
dir. Nasıl ağlasın?... Hiçbir söz,
onun gözyaşları kadar dokunaklı o-
lamaz.

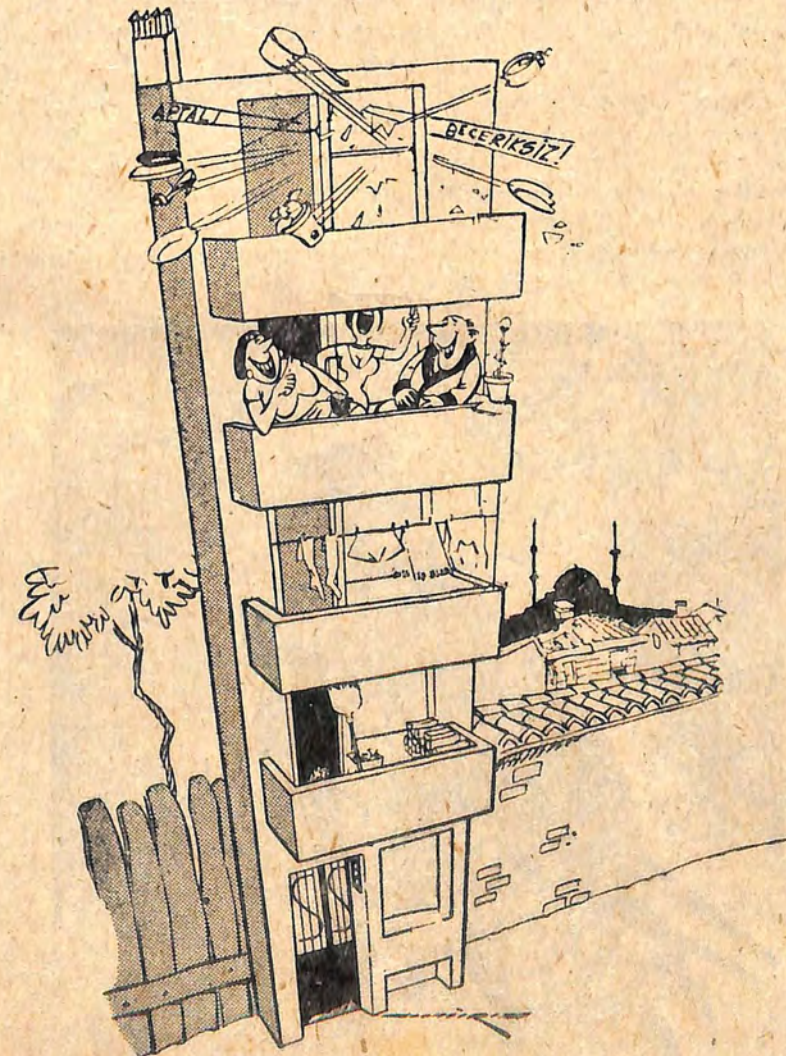
Konya'da bir komedi: Fahrettin
Kerim Gökay kürsüye çıkıyor. E,
kürsüye çıkılınca ne yapılır?... Ko-
nuşulur, değil mi?... Hayır, bizim
üstad kürsüye çıkınca bir kahkaha-
dır kopuyor:

— Göremiyoruz, göremiyoruz!...

Sayın profesör:

— Ne yapayım, diyor. Allah beni
küçük yaratmış!

Dinleyiciler: «Estagfurullah» de-
mişler mi, dememişler mi bilmiyo-
ruz. Ama görüyorsunuz ki, biraz ko-
mik, biraz trajik bir seçim yaptık!

Alt kattakiler — Kah, kah, kah, kah... Bizim komşu
seçimi kaybetti galiba!

DERGİLERİN ilk sayfalarında ilân edilen «yazı allesi»nden adı silindi mi, o yazarın işi ters gidiyor demektir.

Yazarım kendi adımıyla yayınlanıyorsa, işlerim tıkrındadır. Yoook, Akbaba'daki yazılarımda «Falan - Filân» imzası gördünüz mü, anlayınız ki yine terse düşmüşüm. Arada bir kendim olurum, arada bir «Falan - Filân» olurum.

Geçenlerde, yine adımın «yazı allesi»nden kazındığı, Falan-Filân olduğum bir gün, telefonum çaldı. Telefonda konuşan, benden yardım istiyor, ama istediği yardımın ne olduğunu söylemiyordu. Oysa Falan-Filân olduğum zamanlar, yardım isteyenlerim de bulunmaz! onun için o gün bayağı sevindim.

— Nedir istediğiniz? diye sordum.
— Telefonda söylenmez!
— Niçin?

— Bizim telefonlarda konuşmak, mikrofonda konuşmaktan beterdır, konuşulanı duymayan kalmaz.

— Yok canım, o eskidendi, Evet, eskiden telefon konuşmalarımızı dinliyorlardı ama, şimdi telefonda konuştuğlarımızı kendimiz bile duymuyoruz, baskaları nasıl dinler!... İkinci Cumhuriyette böyle şey olmaz.

— Ne olur ne olmaz beyefendi, bilinmez, birinci Cumhuriyetten kalma birisi araya girer de dinleyiverir.

— Söyleyeceğiniz gizli bir şey mi?
— Çok gizli... Son derecede gizli. Karşı karşıya gelip anlatmak istiyorum.

Bu olayı yazmıyacaktım ama, telefonda konuşan adam içime şüphe düşürdü; gerçekten onun söylediği gibi sabık Birinci Cumhuriyetten kalma birisi eski alışkanlıkla İkinci Cumhuriyet Anayasamızı çiğneyerek, telefonumuzu dinliyorsa, gizli işler yaptığımızı sanır diye korktum. Onun için olayı anlatıyorum.

Telefon konuşmasından yarım saat kadar sonra geldiler. İki kişi idiler; biri kırk yaşlarında, biri daha genç görünümlü idi. Genç görünenin elinde gazeteye sarılı bir paket vardı.

— Buyurun, sizi dinliyorum, dedim. İkisi de ürkek ürkek bakındılar. Yaşlıcası:

— Burada yalnız mıyız? dedi.
— Hayır, ben de varım... dedim.
— Yâni, sizden ve bizden başka kimse yok mu?

— Görüyorsunuz ki yok...
— Emin misiniz?
— Ne demek!... Tabii Eminim.

— Kapıların, duvarların arkasından bizleri dinlerlerse... Müsaade eder-seniz, bir kere kontrol edelim.

İki kapıyı da açıp baktılar.

— Bizim bir icadımız var, patent alabilmek için yardımınızı rica ediyoruz. Biz kendimiz müracaat etsek, icad ettiğimiz âletli çalarlar diye korkuyoruz. Onun için bize yardım edin, icad ettiğimiz âletin patentini alalım. Kısa zamanda milyonlar olacağız. Sizi de bu işe ortak yapacağız. Düşündük taşındık, sizden daha güvenilir kimse aklımıza gelmedi.

«Falan-Filân» olduğum zamanlar, parasızım demektir. Keşfettim, icadettim diye gelen delleri çok dinlediğim için, bunları da başımdan savmak istedim ama, insan parasız olunca akılsız da oluyor, belki kendime de bir iş çıkarırım umuduna kapıldım.

— İcadettiğiniz âletli yapmak için sermaye lâzımsa, peşin söylileyim, bende para yok... dedim.

İkisi birden konuştu. Benden para mara istemiyorlarmış. Bu icat, sermayesiz bir işmiş. Namusuma güvenmişler, icatlarını kimseye çaldırtmadan patent almalarına yardım etmemi istiyorlar.

— Nedir bu âlet?

Şüphe ile duvarlara, kapılara, pencerelere baktılar.

— Biz kimse dinlemediğimize emin misiniz?

— Eminim...

— Öyleyse açıyorum.

Gazeteyi açtı, bir mukavva kutu çıktı. Kutuyu açtı. İçinden ne çıkacak diye merakla bakıyorum. Bir kutu daha çıktı. Üçümüz kutunun başında toplanmışız. O kutuyu da açtı, bir kutu daha... O kutunun içi-

çinden kâğıda sarılmış, ipe bağlanmış bir şey çıkardı. Dikkatle ipi çözdü, kâğıtları açtı:

— İşte. İcadımız bu âlet! diye, masanın üstüne bir musluk koydu; bayağı, bildiğimiz mâdeni bir musluk... Bu musluğun dibinden iki tel uzanıyor.

— Bu, musluk! dedim.

— Evet, musluk. Ama bu musluk-tan sıcak su akar.

— Nasıl oluyor?

— Şu dipteki iki tell prize sokunca, musluktan fokur fokur sıcak su akar.

— Yapın da görelim bir.

— Yapalım. Musluk nerede var?

— Üst katta.

Genç, icadettikleri musluğu sarıp sarmalayıp koynuna soktu. Hanın üst katına çıktık. Üçümüz birden helâya girdik. İçerde ne yaptığımızı görmesinler diye helânın kapısını üstümüzden sıkı sıkıya kapattık. Helâ lâvabosunun musluğunu söktüler. Vanayı bulamadığınız için delikten sular fışkırdı, daracık helânın köşelerine kaçtıysa da yine de ıslandık. İcadettikleri sıcak su akıtan musluğu deliğe taktılar. Bu iş yarım saatten fazla sürdüğünden, helâya girmek için dışarıda birikenler:

— Orada ne yapıyorsunuz? diye kapıyı tekmelemeğe başladılar.

— Tamlrat var, başka helâya gidin! diye içeriden bağırdımsa da, büsbütün meraklanıp kalabalıklaştıklarını gürültülerinden anlıyordum.

— Açın kapıyı! diye bağıyorlardı. Yaşlıca olan mucit, âletli görürler diye, iyice eskimiş tahta helâ kapısının çatlaklarını, deliklerini gazete kâğıtlarıyla tıkamaya başlayınca, dışarıdakilerin gürültüsü büsbütün arttı.

Mucitlere:
— Ellinizi çabuk tutun arkadaşlar! dedim.

— Oldu. Piriz nerde?

— Helâda piriz ne arar?

— Zararı yok, lâmbanın telline takarız.

Mucitlerden biri eğildi, sırt verdi. Öbür mucit de onun sırtına çıktı. Helânın lâmbasını çıkardı. Musluk-tan çıkan iki tell, helâ tavanından sarkan elektrik telline bağladı, arkadaşının sırtından indi.

Elektrik düğmesini çevirdi. Genç mucit bana:

— Şimdi musluğu açın, dedi, kaynar su akacak!

Oldum olası elektrikten korktum için, nasılsa bir akıllılık edip:
— Siz açın! dedim.

Yaşlıca mucit elini uzatıp musluğu açtı, açmasıyla, ağzından değil de ta karının içinden hıh diye bir ses çıkıp boylu boyunca helâ taşına devrilmesi bir oldu. Yattığı yerde debeleniyor, bir türlü kalkamıyordu. Açılan musluktan, gerçekten, buğuları tüten fokur fokur sıcak su akıyordu.

Ayakta duran genç mucit:

— Vay anasını, dedi, yine çarptı yahu... Ne zaman musluğu açsak, elektrik çarpıp, bizi yere atıyor.

Hâlâ helâ taşında yatan mucit:

— Bir de buña çare bulsak, o zaman tamam olacak... dedi.

Onu yerden kaldırdık. Elektrik düğmesini kapattık. Sıcak su âletini söktüler, yerine eski musluğu taktılar.

Üçümüz birden helâdan çıktık. İki mucitle, dışarıdaki şaşkın kalabalığın arasından bizim odaya geldik. Genç olanı:

— Nasıl, gördünüz ya... dedi.

— Çok iyi ama, çarpıyor... dedim.

Yaşlıca olanı:

— Çarpıyor ama öldürmüyor, yalnız yere fırlatıyor... dedi.

— Buna da bir çare bulmalı...

— Biz bu kadarını yaptık, onu da başka birisi bulsun...

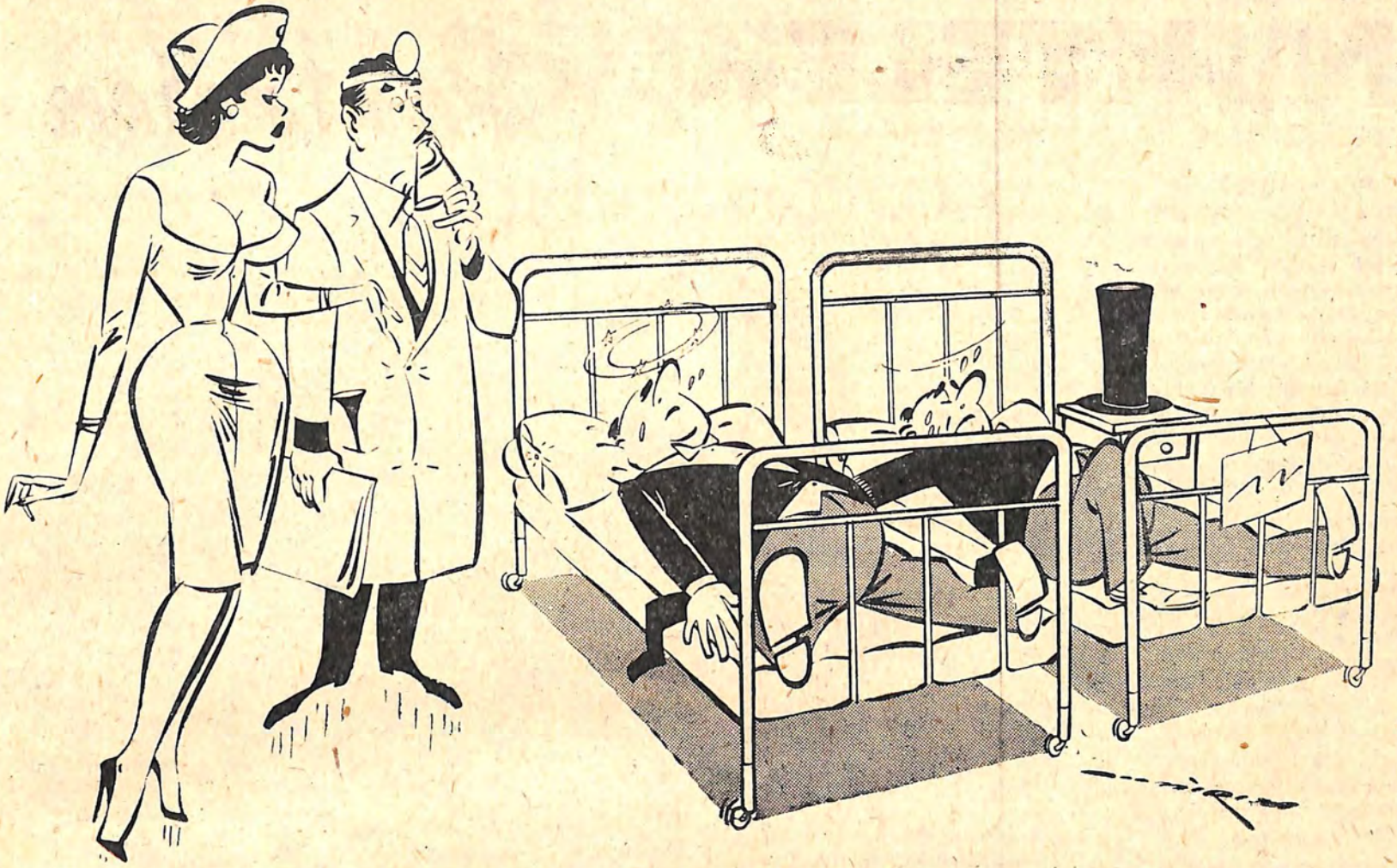
Bugünlerde kendime iş bulamazsam, yeni icat sıcak su musluğunun patentini almak için gerekli yerlere başvurmak zorunda kalacağım.

Sıcak su musluğumuz gayet emniyetlidir, dokunana yere fırlatırsa da öldürmez. Dikkat: Bu musluğun kullandığı yerlerin göşemesi yumuşak olmalıdır.

— Şükür kavuşturana!...

AZİZ NESİN

— Bu seçimi kaybetmiş doktor...
— Öteki?...
— Öteki de kazanmış!

E FENDİM, kim ne derse desin, şu gazetecilik tatlı, keyifli, hoş bir meslektir. Cefasında bile sefa vardır. Belki de tiryakilik, bize öyle geliyor!

Klâsik batı müziğinden sonra en sevdiğim musiki nedir, biliyor musunuz? Baskı makinelerinin gürültüsü... Kokulardan mı?... Kâğıt kokusu, mürekkep kokusu, kadın kokusu!... Yoook, kadın dedimse, şu bıyıkları terlemiş, çifte gerdanlı, dört kaşlı, Samatya güzeli madam Arşalus değil... Nebatî güzel, yeni deyimle bitkisel güzel, dal yapılı, yaprak gözlü, gül, manolya, yasemin olabilecek insan oluvermiş bir kadın!

Renklere gelince... Esmerin tatlı sıcaklığına doyum olmaz. Buğday ten, bana fırından yeni çıkmış ekmek lezzetli verir. Beyazı sorarsanız... Bazıları soğuk der ama inanmayın, bu soğukluk, kar soğukluğu değil, olsa olsa kaymaklı dondurma soğukluğudur!

Yodok, bitmedi: Bir bahar âlemindeki yeşilin de bütün tonlarını sevirim. Bursa'da bir günde bir ay dinlenir insan... Sonra, gece mavisî, güz kızılı... O kuru yaprakların alı, sarısı, turuncusu... Biliyor musunuz, bütün bu renk çeşnisi, bir matbaanın mürekkep deposunda sıralandı eskiden... Hele o geçmiş yılların kâğıt bolluğunda beyazı, pırlanta seçen kuyumcu gözüyle tartardık: Biraz sarımsı beyaz.. Biraz mavimsi beyaz.. Süt beyaz.. Mat beyaz..

Ortaçof!

Pırl pırl beyaz!.. O günlerde kâğıt, güzellik kiralıcılarının ipek tenleri gibiydi, şimdiki tüylü kâğıtlar gibi taş devri insanının derisi değil!

Evet efendim, gazetecilik, tadını alanlar için doyum olmaz bir meslektir... Mektuplar alırız, göz yaşartacak kadar sıcak sevgi mektupları... Mektuplar alırız, kuduz köpek ısırması kadar insanı çıldırtacak söv-gü mektupları... Mektuplar alırız, insanı kahkahalarla güldürecek kadar aptal mektupları!

Bunlardan biri yeni geçti elime: Ortaçof diye başlıyor.. Önce anlamadım bu «of» un mânasını: «Of Ortaç, of» mu demek istiyor? Yoksa, kendince bir yuf mu çekiyor?.. Ama okudukça, başladım anlamıya ve... gülmeğe!

Bu «of» neymiş bilir misiniz?.. Moskof'un sonundaki of gibi bir şey: Komünistliğimin damgası!.. Hani, Kuruşçof, Vorosilof, Molotof, İvanof var ya, işte öyle!

Ben şu bir yıl içinde ne olmadım ki a dostlar?.. Bir komünistlik kal-

mıştı, nihayet onu da olup koleksiyonu tamamladım!

Neden «of» muşum ben, biliyor musunuz?.. Nerden bileceksiniz? Ben bile bilmiyordum. Nasıl bilebilirdim ki? Türk edebiyatında Ziya Gökalp'ın milliyetçilik bayrağını açanlar bizdik: Dilde Türk, vezinde Türk, özde Türk olmakta amacımız... Yaptık mı, yapamadık mı? O ayrı konu. Ama, hacı olmak için Kâbe'ye gitmeyi hayal eden karınca gibi: «Hiç olmazsa yolunda ölürüz» dedik... Bu çaba, kendi kendine güzel değil mi? Kendi kendine övülmeğe değer sayılmaz mı?..

Düşünüyorum, daha bir şeyler yaptım galiba: Beşik, Ocak benim adıma taşıyan iki kitaptır, güzel olan her şeyimizi öven iki kitap... Hangi komünist'in kaleminden o satırlar çıkar?.. Ama partizanın dini, imanı yoktur: Onun A. P. sine, yahut C. K. M. P. sine mi karşısın, neuzubillâh kâfir oldun, gitti!

Benim komünistliğim bu yüzden: İnönü'yü «Büyük devlet adamımız» diye övdüğüm için...

Zarfının üstündeki pulda Diyarbakır damgası taşıyan bu —tabii imzasız— mektupta, asıl komünist ben değilim, C.H.P. dir, İsmet Paşa'dır... Neden mi?.. Halkevleri komünist yuvası imiş, biltr.. Köy Enstitüleri komünist kuluçkasıymış, ikil.. Ama asıl mühim üçüncüsü: Şu halkımızın bayıla bayıla aldığı bahar çiçekleri açmış basmaları var ya, onları dokuyan fabrikaları, İnönü Ruslardan almış, üttü!..

İmza kaçağı ödle, sonunda hızını alamıyor, —affedersiniz— bana:

— «Git de İsmet Paşa'nın kokmuş ayaklarını yala Ortaçof!» diyor.

Ben, bu yaşa geldim, kimsenin ayağını yalamadım. Ama, Gümüşpala'nın elini öpmektense İnönü'nün ayağını bir değil, bin kere yalarım!

Süleyman Nazifleri, Ziya Gökalpleri yetiştiren büyük zekâlar toprağı Diyarbakır, bu hisır kafalı karpuzu nasıl yetiştirmiş, şaşılacak şeydir!

Anlamıyacağınızı bile bile ona bir şey daha söylemek isterim:

Medeni insan, her sabah banyo yapar. Ayağı, eli kadar, yüzü kadar temizdir. O, İnönü'nün ayaklarını bizim ayaklarımızı, bayramdan bayrama su yüzü gören, terden aşınmış çorapları tabanlarına yapışık kendi ayakları mı sanıyor?..

Yok, yok, siz benim üç beş satırlık öfkeme bakmayınız. Gazetecilik hoştur, tatlıdır, zevklidir. Söz, ara sıra böyle ayağa düşse bile!

Yusuf Ziya ORTAÇ

NÜKTELERLE Portreler

Övgü!...

Bir hayli ihtiyarladığı sıralarda kendisiyle konuşan bir gazeteci, Hugo'ya hayatının hangi ânında en çok öğüldüğünü sormuş, Hugo da pek fazla düşünmeden anlatmaya başlamış:

— Bu olay daha yeni oldu sayılır. Bir gece geç vakit tiyatrodan dönüyordum. Evimin önünde arabadan indim. Anahtar cebimde olduğu halde kapıyı açmakta güçlük çekiyordum. Soğuk kış gecesinin bu saatinde çok sıkıştığım için evimin duvarı dibine sokuldum. Yaşlı olduğum için idrarımı tutamıyordum. Bu sırada herhalde evine dönmekte olan ve omzunda bir kürek taşıyan orta yaşlı bir işçi cadde-den geçiyordu. Beni görünce yanıma geldi. Küreğinin sapıyla omuzumu dürterek bağırdı: «Büyük şairimiz Victor Hugo'nun duvarını kirlletmeye utanmıyor musun? Koca bunak!»

Yıldız...

Victor Hugo, genç şairlerin kendisine gönderdikleri şiirleri okur, kendilerine mektuplar yazar, düşüncelerini çok kere onları öğerek bildirirmiş. Yine böyle bir genç şaire, şu cevabı vermiş:

— Ey Fransanın genç ve ümitli şöhreti, eserleriniz beni derin duygulara sürükledi. Ben fakir ve sönmeğe yüz tutmuş bir şöretim. Siz ise yeni doğan bir yıldızınız. Sizi selamlıyorum.»

Kral!

Tanıdığı bir aktör, Victor Hugo'ya:

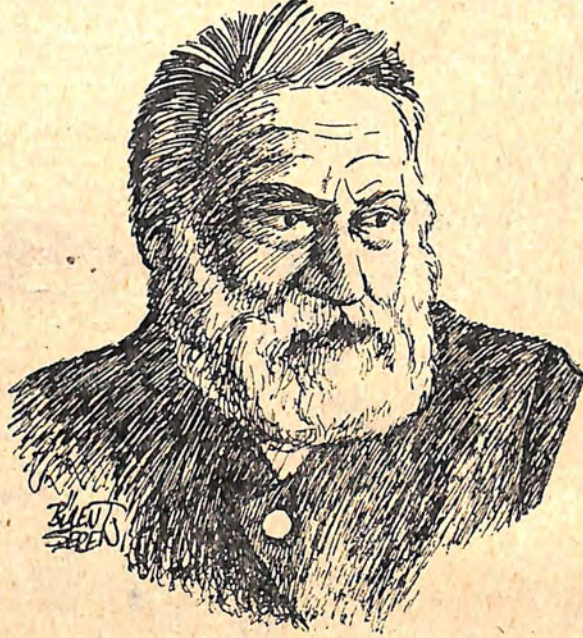
— Eğlenen bir kral, tehlikeli bir kraldır, der.

Hugo cevap verir:

— Evet çok haklısınız. Bihassa tiyatronun hâsılatı bakımından çok tehlikelidir.

Hugo'nun «Kral Eğleniyor» isimli eseri o günlerde sahneye konmuş ve büyük bir fiyasko olmuştur.

VICTOR HUGO

H A Y A T I

26 Şubat 1802 de Besançon'da doğan romancı ve şair Victor Hugo, Napolyon Bonapart'ın generallerinden birinin oğluydu. Çocukluğunda babasıyla birlikte Napoliye ve Madrite gitmiş bu şehirlerde zengin ve meşhur kimselerin tantanalı yaşayışını yakından görmüştü. Napolyonun düşmesinden sonra ailesinin durumu bozuldu ve iki hayat arasındaki uçurum, Hugo'nun kişiliği üzerinde önemli rol oynadı.

Hugo, derli toplu bir öğrenim görmemişti. Fakat eksilmek bilmeyen bir okuma zevki ve heyecanı vardı. Yirmi yaşında ilk şiir kitabını yayınladı. Şiirleri saray çevresinde ilgi gördü. O günlerde parasızdı. Saray tarafından kendisine aylık bağlandı.

Mali durumu biraz düzelince, çocukluğundan beri sevdiği Adele Foucher isimli bir kızla evlendi. Evlendiği gün erkek kardeşi çıldırmış tımarhaneye kaldı.

rılmıştı. Fena bir tesadüf o da aynı kızı seviyordu.

Viktor Hugo, bu devreden sonra klâsik edebiyat örneklerinden gittikçe ayrılmaya başlamış ve geleneklere aldırma olmuştur. 1827 de zamanındaki romantik akımın öncüsü durumuna geçti. 1830 da Hernani, ertesi yıl Notre Dame de Paris nihayet Lucrezia Borgia ve Ruy Blas adlı eserleri piyasaya çıkınca Yazar, gününün en büyük edebiyatçıları arasında sayılmaya başladı.

Hugo, 1845 te yavaş yavaş edebiyatı bırakıp politika hayatına atıldı. 1851 de Cumhuriyet sona erince sürgüne gönderildi.

Parise döndüğü zaman büyük bir yazar olarak 600,000 kişi tarafından karşılanmış, 1885 yılının 22. Mayıs günü ölünce, Pariste muhteşem bir tören yapılmıştı. Viktor Hugonun son isteği yoksul kimselerin ölümünde kullanılan bir tabuta konmasıydı. İsteği yerine getirildi.

Basamam!

Genç ve mahcup bir adam günün birinde zamanın ünlü bir editörüne giderek elindeki şiirleri gösterdi. Bunların telif hakkını satmak istiyordu. Editör, şiirleri göz ucu ile tetkik ettikten sonra:

— Bunları basamam. Hiç birinin değeri yok, dedi.

Genç, bu söz üzerine mahcupiyeti bir yana bırakıp gülerек cevap verdi:

— Doğrusu çok yazık! Bir sözünüzle büyük bir serveti tepiyorsunuz. Çünkü sizinle anlaşmak ve ileride yazacağım bütün eserlerin telif hakkını size satmak istiyordum.

Sonra da Editörü selâmlayıp gitti.

Bu delikanlı Victor Hugo'dan başkası değildi.

En büyük...

Bir gün Hugoya bir mektup gelir. Üstünde «Fransanın en büyük şairine» yazılıdır. Hugo, zarfı açmadan Lamartin'e gönderir. Lamartin de Hugo'ya iade eder. Şair, dayanamayıp zarfı açar. Bakar ki mektup Alfred de Musset'ye ait. Yanındakilere:

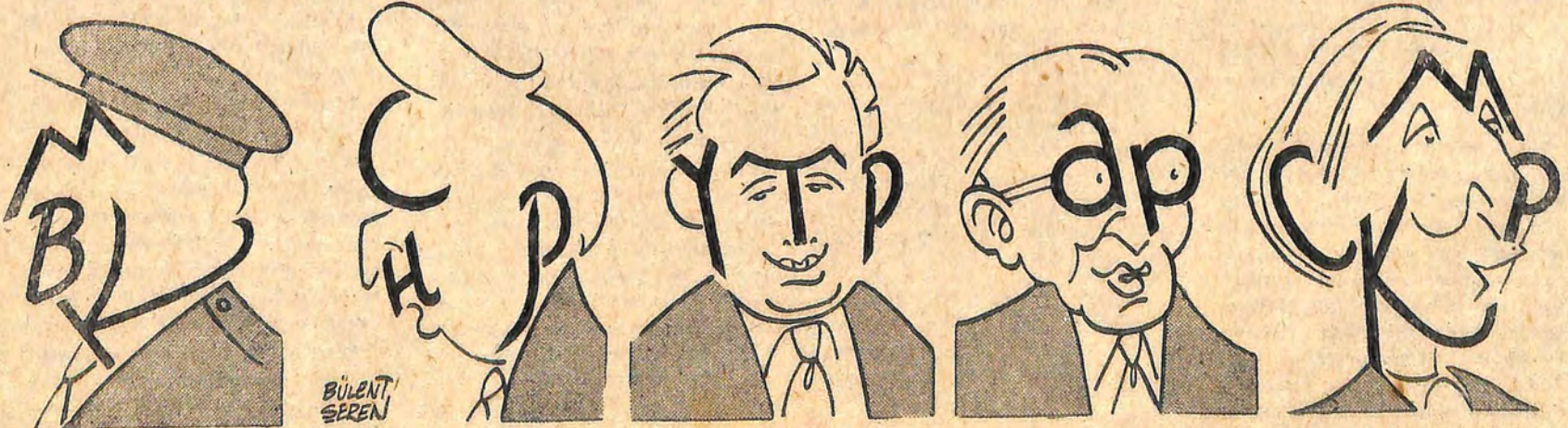
— Bu mektubu Musset, herhalde kendi yazıp, gene kendine göndermiş, der.

Ölümsüzlük...

Bir gün Victor Hugo'yu evinde ziyaret eden Polonyalı bir kadın söz arasında, ruhun ölümsüzlüğüne inanıp inanmadığını sormuştu.

Hugo, hayretle kadına baktı: — Ruhun ölümsüzlüğüne inanmasaydım, Victor Hugo olur muydum sanıyorsunuz?

Baha ORAL

Harflerle portreler!

Ankara Mektubu

Bir zamanlar...

Bir zamanlar... En önemsiz bir ecnebi gazetesinin muhabiri bile bize «haute politique» öğretir tutum takınırdı!

Bir zamanlar, en olmayacak, bazı buzlar gibi kayıtsız bırakacak meselelerde, harp ilân etmeğe veya ateşin hakemlikler teklif etmeğe kalkardık durup dururken!

Bir zamanlar, yabancı devletler bize «şşşt» derdi sert sert, veya omuzumuzu okşarlardı, tecrübeli bir tımarhane gardiyanının şuursuz ve buhranlı bir hastanın omuzunu okşadığı gibi...

Bu «Altın devrindeydi!...» Son günlerde pek meşhur olan «Altın devir!»

Geçen gün bu devrin tasfiye edildiğini içime sindire sindire anladım: Kabine toplandı, normal bir kabine, Nâsır'a rest çekmek için... Kabine toplandı geç vakit, normal bir kabine, İngiliz'in, Fransız'ın bilmem daha kimin gözünün içine bakmadan, Suriye'de ihtilâl hükümetini tanımak için... Ohhhh!... Doğru dürist hareket etmek pekâlâ mümkünmüş şu ölümlü dünyada... Üstelik bütün bunlar gürültüsüz, sinirsiz oldu...

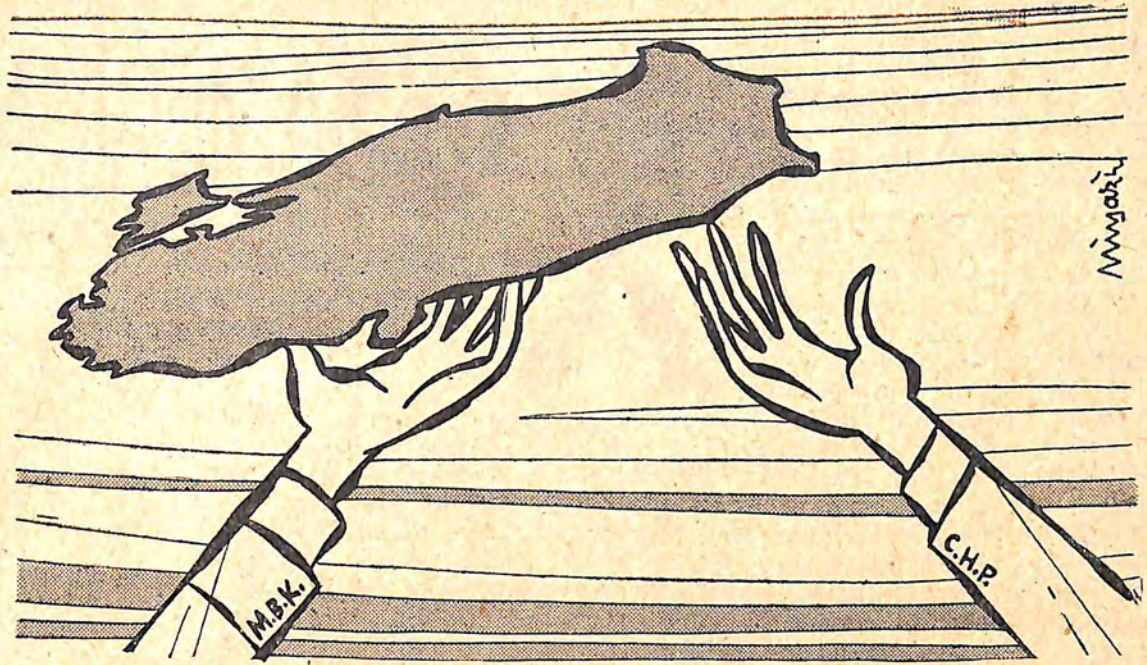
Şimdi «Altın devir» hükümetinin o faydasız, o küçültücü büklümlelerini hatırlıyorum da... Uf, ne dalkavukça bir «şark» mesajı gönderilmişti Cemal Abdünnâsır'a: «Mısır'ın genç başkanı benimle nerede karşılaşmak isterse... Ben ayağına gitmeğe hazırım...» Bir Mısır seyahati çıkartmak için bu çok ucuza satmak-tı birçok gururları... Nâsır'ın cevabı da bu kadar bükülmenin hakket-tiği bir cevap olmuştur hani... Hükümet Reisimize: «Efendi, demişti, gönlüm seni çekmiyor. Seninle ne karada, ne denizde, ne havada karşılaşmak isterim!...» ve elçimizi defetmişti virmi dört saat içinde... Hem de üstünü başını âdi bir kaçakçı gibi aratmıştı da Büyükelçinin!...

Geçti o «Altın devir» geçti... Hasretini çekenler o devrin... buyursunlar... cenaze namazına!...

Bölükbaşı problemi:

«Şahıs» problemleri batıyor çıkıyor. (Bu satırlar çıktığı vakit) seçim sonrası olacak. Tahminim, bizim eski dost CHP iktidarı alacak. Bir... bayram sevinci havası esecek resmî tebliğler lisaniyle... Bayram sevinci havası ese dursun ben size seçim öncesi son günlerden bahsedeyim.

CHP'nin genel merkezine gittim.

Devr-ü teslim!

Cinler tabii top oynuyordu, harıl harıl. Yalnız Emin Paksüt telefon başında sinir aşındırmakla meşguldü. Anadolu'dan davetler yağıyordu. CHP büyüklerini her bölgeye çağırıyor. Ve CHP büyükleri 400 parçaya parçalanmıyacakları için tabii her çağrıya cevap veremiyorlardı. Cevabı Emin Paksüt veriyordu: «Sevgili... Canım... Cicim... Anlayışlı olun.» diyordu tatlı tatlı, ilân-ı aşk edercesine... O tatlılığın arasında bana da bir döndü. Tanımıyordum beni. İktidar öncesi hâlâvetiyle (Of, ne helva gibi kelime bu hâlâvet de...) Gülümsedi: «Ne emrettiniz efendim? Vatandaşın emrindeyiz!»

Paksüt samimiymiş eminim. Amına bizler o kadar acısına acı tecrübeler geçirmiştik ki... İçimden:

«— Sen istediğin kadar kendini vatandaşın emrinde say, seçimden sonra görüşürüz» dedim...

CHP kendi dâvalarıyla değil Bölükbaşıyla meşguldü o gün. Herkes mantık sıralıyordu:

«— Efendim bir Genel Başkan nasıl olur Genel Kurulunun yuvarlak

masa başında imzaladığını tanımaz?...» Tanımaaz... Tanımaaz be, keyfi misiniz?...

— Efendim (efendimsiz söz yoktu), Bölükbaşı onbeş senelik bir mâziden bahsediyor. Halbuki CKMP 54'te kuruldu. Daha evvel mürteci olduğu için kapatılmış Millet Partisi vardı. Demek onu benimsiyor...

Kendisine sorulacak çokok sualler var!

Yok canım... Cevapları malûm çünkü... Ben size işi basit taraftan anlatayım... Bu Bölükbaşı'nın bir taktikası vardır. Basit, ama «işleyen» bir taktika: Prestiji sarsılınca, oyları tehlikeye düşünce (bu ömrünün sonuna kadar böyle olacaktı) hemen «suça sapar!» Politik ömrünün özeti vereyim size:

1) Celâl Bayar'a çatı. Hapse girdi, meşhur oldu.

2) Mecliste küfür etti, hapse girdi, kahraman oldu.

3) Şimdi oylarını sallantıda hissetti ki, gene zart zurt edip tevkif edilmek için... Ve gene pırl pırl kahraman olarak seçilmek için...

Pıııııı!... M.B.K. de o göz var mı?... Var mı?

Şundan bundan:

Listede aday isimlerini okurken en çok kullanılan söz:

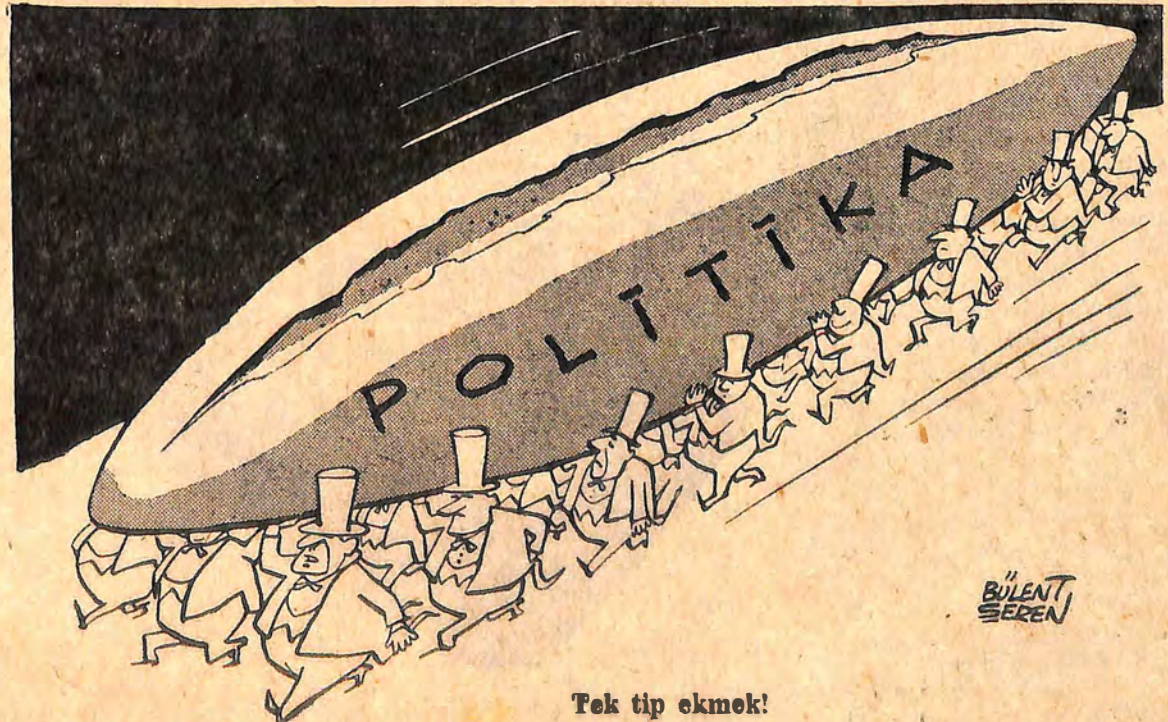
O fosil listenin kaçınıcı fosili?..

✕

Seçimden evvel ecnebilerin tahmini:

CHP oyların yüzde kırkını alacak. AP 45 ini... Bu satırlar çıktığı zaman seçimler yapılmış olacağına göre, «uzmanların» bir meselede yanlış payını ölçeceğiz... Onlar bu sözleri «havadan» söylemiyorlar üstüne üstlük. Herbirinin odasında örümcek ağınca çizilmiş grafikler var. 57 seçimlerini, Referandumda kırmızı beyaz oy orantısını gösteren grafikler... Bakalım, olayların önünde kuru kuru grafiklerin değeri ne?... Üstelik de bu grafikler, tecrübeye, mantığa, hesaba göre çizilmiş... Ah tecrübe, ah mantık, ah hesap, hayatımızda ne büyük rol oynarsın sen... Oynamaz mısın?...

NİMET ARZIK

Tek tip ekmek!

BÜLENT
SEREN

NSAN yeni bir şey giymesin.

Yürüyüşü, oturuşu ve söz edışı değişir. Kendisinde bir başkalık, hattâ az da olsa, bir kabadayılık görür. Hele ayağına gırç gırç, her adımda cazbant çalan bir pabuç geçirdi mi, gerisini siz düşünün. Hele yeni urba giyenden korkmalı!

Efendim, günlerden pazar... Ayağıma yeni bir Amerikan pantolonu geçirdim. Hani bu da yeni bir urba sayılır. Ama yarım urba... Ayağımdaki pantolona baktıkça, yürümemi şaşıyorum. Ben ömrümde böyle güzel pantolon giymemiştim. Bu pantolonla gezmeli... Bir vapura atlayıp Köprü'ye çıktım. Hava da öylesine sıcak ki, buram buram terliyorum. Çamur gibi bir hava, bel.. Amerikan pantolonu nerede ise kıçma yapışacak... Amerikan pantolonu bu, yukarısı dar, aşağısı vapur bacası...

Köprü'nün üzerinde birkaç adım yürüdüm, olmadı. Hemen alt kısmına sıvıştım. Sıcak bu kadar olur, Kerbelâ... Büfedeki adama:

— Bana soğuk bir ayran ver, dedim. Adam:

— Afrika'ya döndü İstanbul bu günlerde. Allahın gücüne gitmesin ama... diye söylendi.

— Sorma... Atom bombaları var ya, hep onların işi bu... Ne sıcak...

— Sen atom bombasını boş ver de, ayağındaki pantolonu nereden aldın?... Ne fiyakalı pantolon yahu!..

Biraz içim serinledi. Merdivenlerden Köprü'nün üzerine çıktım. Yeni pantolonum güzel ama, az darca. Merdivenlerden zorlana zorlana çıktım yukarı. Amerikan pantolonu bu, şaka değil...

Köprü'ye çıkar çıkmaz herkes bana bakmağa başladı. Bana değil de pantolonuma bakıyorlar herhalde... Yok canım, belki de bana bakıyorlardır. Belki beni çok meşhur birine benzetmiş olabilirler... Durup dururken kimse kimseye bakmaz. Hem yürüyorum, hem de bana niçin baktıklarını çözmeğe çalışıyorum. İlgi toplamak çok tatlı şey... Herkesin gözleri bende... Bir pantolon neler yaptı bel!

Eminönü'ne geldim. Bütün millet bana bakıyor. Kime benziyorum acaba?... Turist mevsimi ya, belki beni bir sinema oyuncusuna benzetiyorlardır.

Bu Amerikan pantolonu yok mu, beni beş dakika içinde sevimli yapıverdi. Bana bakanlar benim yürüyüşüme bakıyorlar. Kimbilir nasıl yürüyorum ki halk durmadan bana bakıyor... Vallahi meşhur olmak da çok sıkıcı şeymiş. Ben meşhur falan değilim ama, ayağımdaki pantolon yok mu, bütün işi yapan o! Sıcak biraz azaldı galiba, yoksa bana mı öyle geliyor?..

Halk bana baktıkça, bana bir serinlik basıyor. İki dakika önce buram buram terliyordum, şimdi oldukça ferahladım. Bu serinlik merdivenlerden çıktıktan sonra başladı. Serinlik aşağıdan yukarı geliyor. Pantolonun paçaları geniş ya...

Sirkeci'de bir lokantaya girdim. Karnım aç falan değil, gayem, lo-

kantadaki büyük aynada pantolonumu seyretmek. Amerikan pantolonu bu. Ne pantolon!... Halk boşuna kimseye bakmaz... Beni birine benzetiyorlar, ama kime? Bu devirde yazara, ressama, şaire, müzisyene ilgi göstermez kimse. Ama oyuncuya, kalaycıya bakarlar. Ne de olsa halk yanılmaz. Onlar yine beni birine benzettiler... Lokantadakilerin gözleri bende. Kendim hakkında bir fikir edinmeden lokantadan çıktım. Çıkarken de garsonun biri:

— Ne güzel pantolonunuz var! dedi. Koltuklarımı kabartarak:

— Elbette, Amerikan pantolonu bu...

— Serin tutuyor mu bari?...
— Buz dolabı gibi. Bu pantolon

havaşı aşağıdan yukarı veriyor.

— Güzel pantolon!

— 105 kâğıda aldım...

— Kimden?...

— Bir turistten.

— Amerikalı?...

— Evet. Bu pantolon Teksas mamlâtı, ne pantolon değil mi?...

— Pantolon değil bu, kardeşim!..

— Ya ne?...

— Yani raconlu bir pantolon demek istedim...

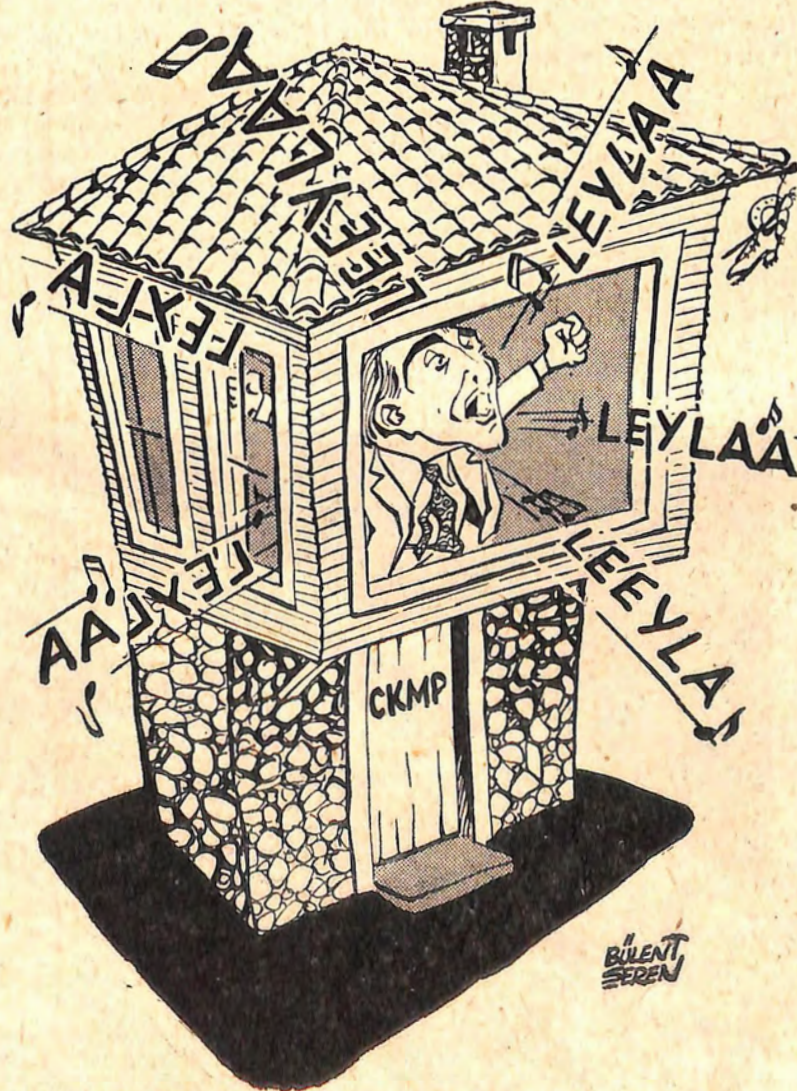
— Ha, anladım...

— Şöyle bir kaç adım at da, nasıl yürüdüğünü göreyim.

Pantolonumu beğenmiyen kalmadı. Ben böyle güzel pantolon ne giydim, ne de gördüm. O kadar da serin tutuyor ki! Şu Amerikalılar çok yaman insanlar, canım. Adamlar neler icat ediyorlar. Ben bu pantolonu ayağıma geçirmeseydim, bana kimse yan gözle dahi bakmazdı. Ah, bir de garç garç eden bir pabucum

O. Bölükbaşı: «Biz demokrasiye Leylâ gibi âşıkız» dedi.

(Gazeteler)

Koptu evden acı bir vaveylâ,
Odalar inledi: Leylâ, Leylâ!...

olsaydı! Tüm İstanbul peşime düşsekti.

Yanına sokulan biri:

— Arkadaşım, dedi. Bu pantolonu kimden aldın?

— Amerikalıdan...

— Kaça?...

— 105 papele!...

— Ne kıyak pantolon!...

— Bana çok iyi gidiyor, değil mi?

— Orasını sorma. İki dirhem bir çekirdek olmuştun...

Adam sırtarak yanımdan ayrıldı.

Tekrar Eminönü'ne indim. Millet bana bakıyor ya, ben de durmadan kalabalık yerlerde dolaşıyorum. Tuhaf şey doğrusu, millet işini gücünü bırakmış, gözü bende!... Eski den biz böyle değildik... Bizim halk çok laçka olmuş. Rica ederim, biz eskiden böyle mi idik? Ne var? Maymun mu oynuyor?... İçerlemeğe, alınmağa başladım artık...

Ne sıcak değil mi? Ama ben oralı değilim. Bu pantolon ne serin tutuyor... Bütün iş pantolonun paçalarının geniş olmasında, hava oradan giriyor.

Köprüde yürürken —affedersiniz— sanki şeyimde soğuk hava vantilatörü var. Öyle hava giriyor ki...

Karaköy'e geldim. Millet yine peşimde. Ama ne de olsa gurur duyuyorum. Bir Amerikan pantolonu neler yaptı. Pantolon böyle olmalı... Hah, nihayet gazeteciler de geldiler. Resim çekmeğe başladılar. Anlaşıldı artık, mutlaka bir sinema yıldızına benzettiler beni!

Karaköy Meydanında şoförün biri arabasının penceresinden:

— Ağabey!... diye seslendi. Seni

bizim rejisör Sülümâna götürüyem. İş var sende! Güldüm,

— Gülmel!... dedi.

— E, ne yapayım yani?...

— Atla arabaya...

Şoför benimle matrak geçti, ama, olsun...

Bu Amerikan pantolonu beni bitirecek. Pantolon bu kadar olur... Kimbilir nasıl adım atıyorum bu pantolonla. İnsan giyindi mi böyle giyinmeli. Ben bunları düşünürken kolumdan bir bay tuttu:

— Beni tanıdın mı? dedi.

— Yoo, kimsin sen?...

— Yahu, sen bizim üçüncü mandan Keşanlı Haydar değil misin?

— Tamaam!...

— Ben de onbaşı Celil...

— Oooo!... Vay Celilciğim, sen nelerde idin yahu?... Hey gidi günler... Beni nasıl buldun?...

— Çok iyi buldu ama...

— Aması ne?...

— Yahu haline baksana...

— Ne var halimde, Amerikan pantolonu!...

— İki saattenberi peşindeyim, cesaret edip söyleyemedim, ya o değilse diye...

— Bir şey mi var, Celilciğim?...

— Yahu kardeşim, pantolonun kıç tarafına baksana...

Korkarak elimi attım. Ne göreyim, Aman Allah!... Benim pantolonu ikiye bölmüş. Amerikan pantolonunun altından Amerikan donu görünmüyor mu?... **ŞAKİR BALKI**

BİR toplantıda birbirini tanımayan davetliler tanışma konuşmaları yapıyorlardı:

— Efendim, ticaretle iştigal ediyorum...
— Bendeniz, yağcıyım... Yani yağ tüccarıyım... Başka türlü anlaşılmazın...

— Efendim, ben kanun maddeleri arasından suçluları sıyırmaya çalışırım!

Sarışın kadın, konuşmaları izleyen fakat söze hiç karışmayan yakışıklı, genç adama yaklaştı:

— Ya siz?...

Yakışıklı adam, sarışın kadını baştan aşağı bir de aşağıdan başa kadar süzdü ve sonra:

— Ben mi? dedi...

— Evet, siz...

— Ben soyunanları seyredirim efendim!

Bu cevap gurupu canlandırdı. Birbirlerine baktılar...

Sarışın kadın:

— Anlıyamadım? dedi.

Yakışıklı, genç adam:

— Soyunanları seyredirim, diye tekrarladı. Ve ilâve etti. Seyre, soyunmadan önce başlamam, çünkü birşey anlamam. Sadece soyunmuş olmak da yetmez, aynanın karşısına geçmeleri de lâzım...

— Nasıl? Nasıl?...

— Bayağı canım, çırlıçıplak olduktan sonra aynanın karşısına geçmelerini beklerim...

— Çırlıçıplak mı?

— Evet, çırlıçıplak... Elbiseli olunca birşey anlamam dedim...

Guruptaki merak artmıştı. Ne biçim adamdı bu? Kadınların da bulunduğu bir sohbet esnasında nelerden bahsediyordu. Çıldırmış olmalı... Bir başkası sordu:

— Kimleri seyrederisin kuzum?

— Hiç ayırmam. Erkek, kadın, genç, ihtiyar, çoluk - çocuk... Kısımtime ne gelirse!...

Yavaş yavaş protesto mırıltıları başlamıştı:

— Galiba cinsî sapık...

— Hiç de utanması yok...

— Pes vallahi!...

Ama bir türlü guruptan ayrılmıyor, daha fazla yakışıklı adamın etrafını alıyorlardı.

— Bunda utanılacak birşey yok. Ben ne yapıyorsam açıkça söylüyorum. Samimi olarak birşey söyleyeyim mi, dostlarım?... Seyretme işi bazen çok üzücü oluyor. Ama buna mecburum Aksi halde yaşayamam!

— Peki ama siz ne iş yaparsınız?...

— Demindenberi anlatıyor ya... Röntgenci! İşte!

— Evet, röntgencilim...

— Aman Allahım, itiraf ediyor!...

Yakışıklı adama başka bir guruptan esmer bir kadın seslendi:

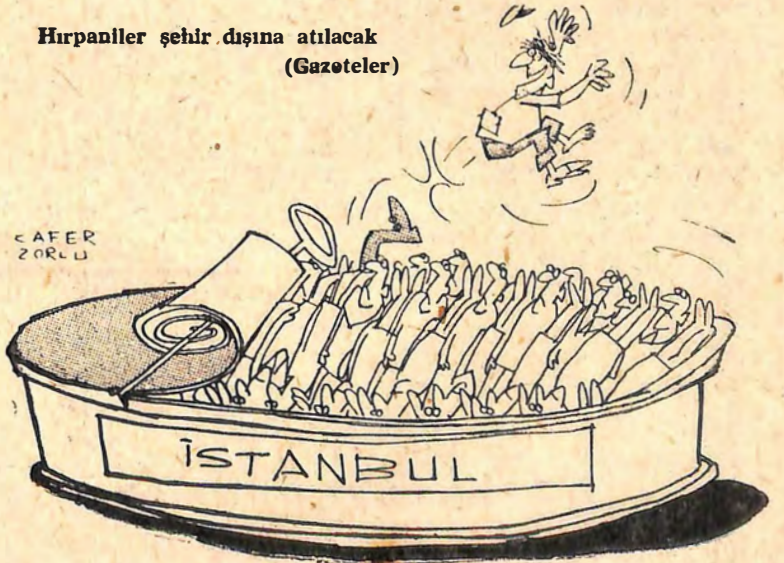
— Aşkolsun doktor bey, buradasınız da bir selâm bile vermiyorsunuz?

İnsanoğlu

Bölükbaşı — Aaaayyyt... Ne kadar yuvarlak masa varsa karşıma çöksün!...

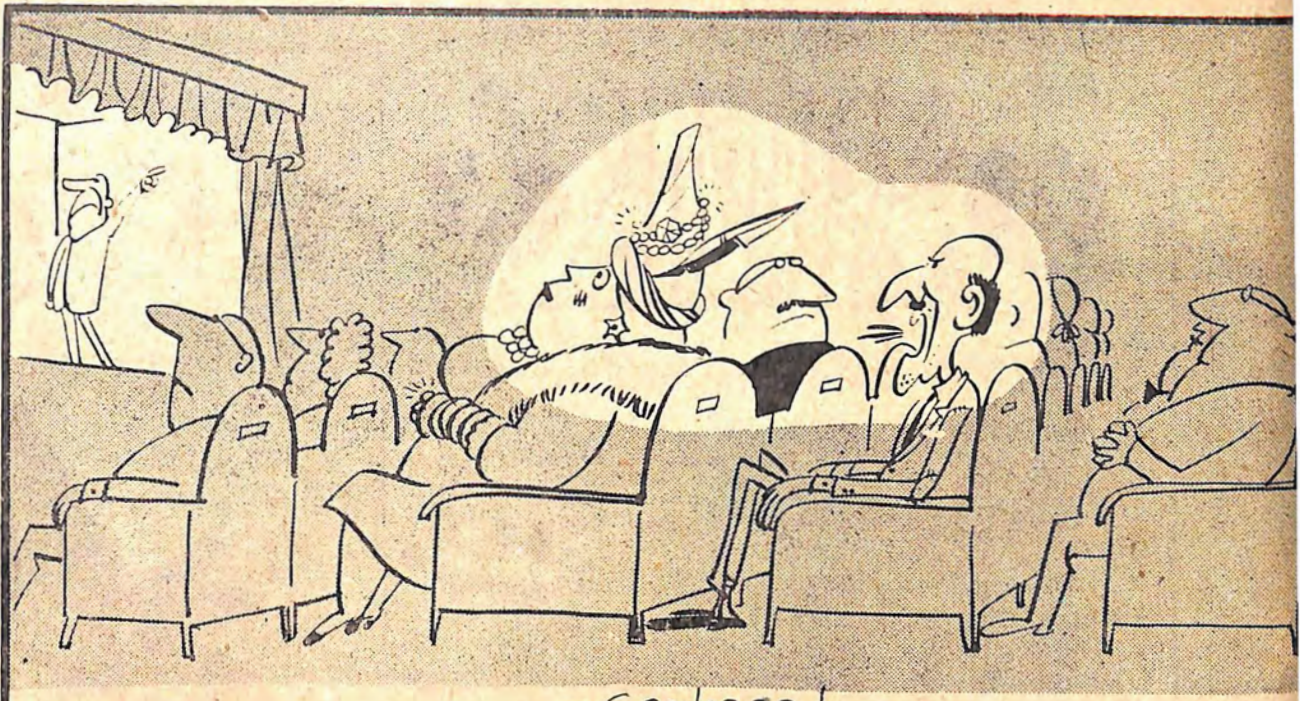
Hırpaniller şehir dışına atılacak
(Gazeteler)

— Oohhh, kurtuldum!...

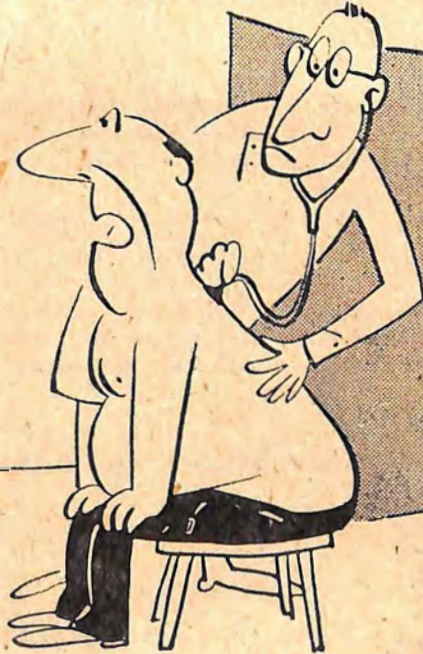
— Bu Fenerbahçenin de ne çok taraftarı var!...

- Şapkaaa!..

Bu haftalık

suatpalaz

- Bir de para konusu beni çok sınırlendirir, doktor-cuğum!

Meslek!

Tanınmış bir doktor yolda karısıyla gidiyordu. Karşından gelen parlak sarışın bir kadın doktoru gülererek selâmladı, doktor da selâmı aynen iade ettikten sonra karısına iza-hat verdi:

- Meslek icabı tanışıyoruz da...
- Tabii, tabii dedi karısı, yalnız merak ettim senin mesleğin icabı mı, yoksa onun meslek icabıyla mı tanıştınız?

Ne arıyormuş!

Sinemanın ön sırasındaki yaşlı kadının eğilmiş yerde durmadan birşeyler arıyordu. Yer gösteren kız yaklaştı ve ışık tutarak sordu:

- Ne arıyorsunuz bayan?
- Bir parça karamelâ düşürdüm de...
- Bütün bu telâşınız bir parça karamelâ için mi?
- Elbette; dışım de beraberdi...

- Ben oyumu böyle attım!

Biz Köye

Bir köye çekilsem, bir uzak köye:
Hür olsam, şehirle açsam arayı!
Dünyaya nümune olacak köye
Sığınıp seyretem şü manzarayı:

Orada göklere omuz veren dağ
Büyüklik satmıyor, bilip haddini:
Nihayet öğrenmiş: Böyle bir sevdâ
Gülünç yapacaktır en az kendini!

Peşinde yükselen sıra tepeler
Ovaya hor bakıp duymuyor gurur!
Verimsiz kayalar anlamış: Bu yer,
Bu toprak dört mevsim köyü doyurur!

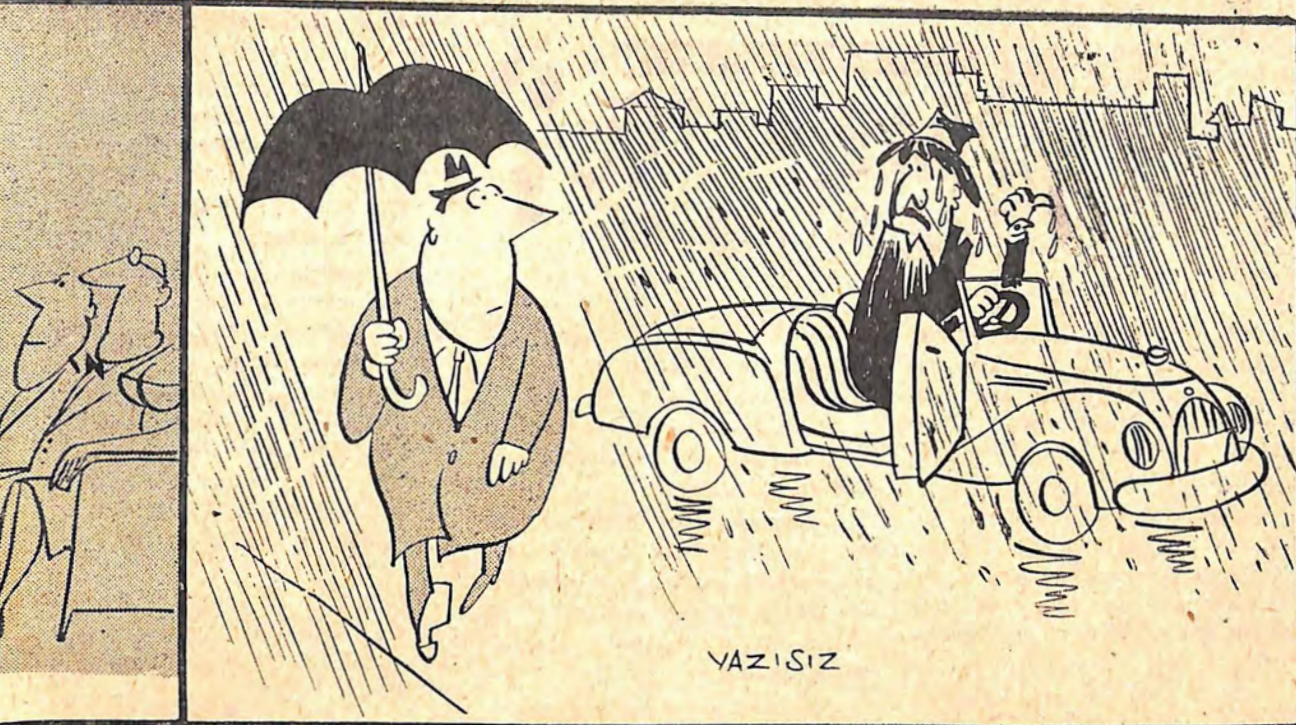
Yüksekten akıyor cömert çağlayan,
Öyle ki, içilir suyu ayakta:
Bir yudum uğruna, diz çöküp insan,
Çamura batmıyor cimri kaynakta!

Kurakta eşitlik g
Vazgeçmiş iane s
Kendine oy verip
Suları sızıyor s

"Kılıçla alınır; k
Orada esmiyor b
Saf serçe dururk
Hiyleci kurlangıç

Bu köyde arılar s
Çalmıyor koncan
Kış günü, açıkta
İstifçi karınca ve

Bacada hükümdar
Aşağı fırlatmış k
Şatoda taslayıp d
Tepeden bakmıyo

Çekilsem...

p dere
atından:
eğenlere
altından!

indir hak...
-ba hava!
allarda çıplak,
uyor yuva!

çiçeğe
lün balından!
n böceğe
malından!

ayleği
bir ara:
yığıl,
tük kuşlara!

Adalet nur olmuş yağıyor köye:
Zorlular güçsüze bilemiyor dış!
Satıp da küpünü doldursun diye
Ağaçlar sunmuyor toklara yemliş!

Kuzuyla, kurt ahbap.. Hoşnut gönüller..
Siyaset garazı, kını deşmiyor!..
Nihayet bu cenet bağında güller
Bülbülden bülbüle kahpeleşmiyor!..

Yürüdüm bu köyü aramak için,
Doğudan, batıya gezdim illeri.
Değişen dünyada yaşlının, gencin
Sorduğum diyardan yoktu haberi!..

Dedi, bir gün görmüş, ihtiyar ancak:
— O köye hasrettim ben de ölesi..
Boş yere arama... Yok öyle bucak,
Gerl dön, gerl dön şehrin kölesi!..

Needet Rüştü EFE

Üvey anne!

Bay Racî'nin ölen karısından üç
erkek evladı vardı. Kocasından yeni
boşanmış bir kadınla evlenmişti. On-
dan da bir kız çocuğu olmuştu. Ağa-
beyleri onu çok seviyorlardı. Fakat
bu, ancak bir iki sene sürmüştü. Bir
gün kadın, bay Racî'nin yazıhanesi-
ne koştu:

— Çabuk bahçeye koş, bizim kız-
la, senin yumurcakların kavga edi-
yor, bizim uslu kızı senin yaramaz
oğullarının elinden kurtar.

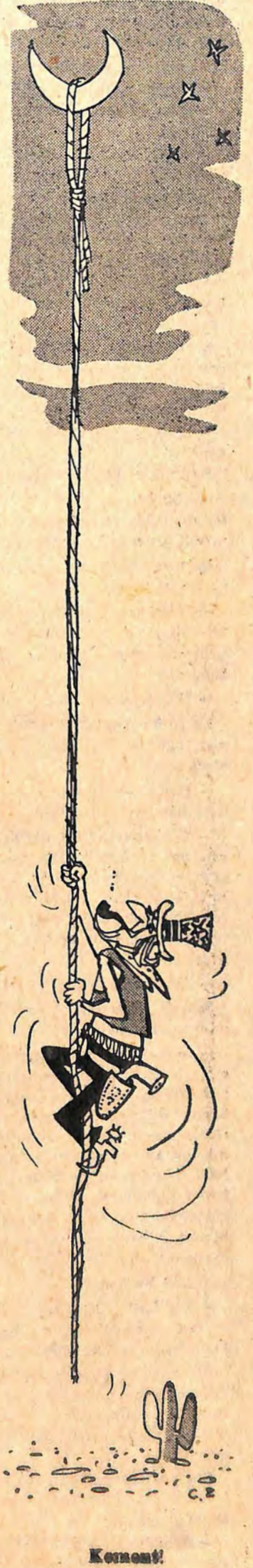
Ne zamandanberi?

Hasta, psikiyatriste başvurdu:

— Doktor, çok hastayım! Kendi-
mi bir köpek zannediyorum!..

— Yaa, peki ne zamandanberidir
bu hisse kapıldınız?

— Küçük bir enik olarak dünya-
ya geldiğim gündenberi!..

BAY SAKİN kendini neşeli, şen sayardı. Arkadaşları ise ona şaklaban derlerdi. Yaptığı şaklabanlıklar çok defa zabıta ve adliye'yi ilgilendirir, şakaları kaka sayılır, komedileri dram halini alırdı.

Hayret, bir gün teyzesinin işleri için ömründe ilk defa ayak bastığı kasabada kulağının dibinde bir ses işitti:

— Vaaay, efendim! Sizi gören ne olur?

Yerinden sıçradı. Acaba bu umulmadık yerde bir foyası mı meydana çıkacak? Ürkerek baktı. Hiç tanımadığı bir adam: Tostoparlak, yusuvarlak bir gövdenin üzerine oturmuş bakır gülle gibi esmer, saçsız bir kafa.

Şişman zat, sanki Bay Sâkin'in hafızasını yerine getirerek ona illâ ki kendini tanıttırmak istiyormuş gibi, uzun uzun, sarsa sarsa elini sıktı:

— Eee, bakalım, nasılsınız, azizim?

Bay Sâkin, kendi kendine:

«— Şu herifçi cıyıyla bir dalgam mı olmuştu?» diye düşündü. «Ne katakullu yapılmıştı kendisine?»

Ve hâlâ kolunu sarsan muhatabına cevap verdi:

— Teşekkür ederim, efendim, zat-ı âliniz de âfiyettesiniz inşallah?

Şişman adam lüzumsuz bir kahkaha attı:

— Hamdolsun.

Karşı karşıya aptal aptal bakışmak olmazdı ya... Bay Sâkin, lâf olsun diye:

— Hayli zamandır görünmüyorsunuz, nerelerdesiniz? dedi.

— Görünmiyen ben değilim, azizim, asıl sizsiniz. Refika bile geçen gün: «Acaba nerelerde?» diye sizi soruyordu. Hem vallahi, size karşı çok mahçubuz. Sizi zor durumda bıraktığım için bana ne kadar içlerimisinizdir.

— Aman efendim, ne münasebet!

Şişman adam Bay Sâkin'in yüzüne minnetle baktı:

— Doğrusu centilmenliğinize diyecek yok. Hâlâ sesinizi çıkarmıyorsunuz. Ben ki irat akar sahibiyim, siz benden ödünç para alacağınıza ben sizden alayım, üstelik de onca paranızı bu kadar müddet alıkoyayım. Lâkin birader, sorma başıma geleni. Şehir Kulübünde hiçbir el alamacasına tam bir ay boyuna kaybettim. Nihayet çok şükür dün gece epeyce birşeyler aldık.

— Ya? Ne kadar?

— Eh, hayli... Heh, heh... Müsaade edin de sizinle hesaplaşalım. Üç bin kâğıdınızı iade edeyim.

Bakır renkli şişman adam cebinden kendi gibi bakır renginde kocaman bir cüzdan çıkardı. Sâkin'in mendil cebine üç adet binlik banknot soktu.

Böyle anafor parayı görünce şaklabanın gözleri parladı. Cüzdanını kapatan muhatabının elini tuttu:

— Borcunuzu ödediğinize teşekkür ederim, dedi. Fakat benim de şim-

di sizden bir ricam var: İki günlük vâ'de ile dört bin papel ödünç verseniz pek memnun olurum. Bir müşkülümü halledeceğim. Bu âna kadar borçlu idiniz, şimdi alacaklı olacaksınız. He he he!

— Hayhay, efendim, hayhay... Kulübü teşrifinizde ödersiniz... Ha, aklına gelmişken sorayım: Mektubumda bahsettiğim şu bizim yapı için getirttiğim tahtaları nereye koyacağız?

— Nereye mi koyacağız? Hamala verin, bizim eve yollayın. Odunlukta boş yer var, oraya yığdırırız.

— Ne hamala mı? Odunluğa mı yığdırırız? Üç vagon tahta hamalla gönderilir mi? Odunluğa sığar mı?

Bay Sâkin kaşlarını çatı; düşünceci bir tavır takındı:

— Hele bu mesele şimdilik dursun da ben bir çare düşünürüm. Hem benim acele işim var. Müsaade edin de ayrılalım. Bir yere kadar gideceğim.

— Güle güle Bay Zaysi!

Bay Sâkin'in kendi tâbirince ilk şen macerası budur. İkinci macera ise bir saat sonra parkta cereyan etti. Kanepede oturan bir kadın onu görünce, yerinden fırladı:

— Gözlerime inanayım mı? Sen misin, Zaysi? İki hafta içinde ama değişmişsin ha... Hastalandın mı? Niçin çabuk döndün?

Bay Sâkin:

«— Nefis parça!» diye düşündü.

«Anlaşılan bana benziyen mühendisin burada keyfi yerinde...»

Ve, kadına cevap verdi:

— Biraz hastalandım. Fakat şimdi bir şeyim kalmadı, hamdolsun. Sen nasılsın bakayım?

Etrafına göz attı. Gelen yok, giden yoktu. Mevki şairaneydi. Fırsattan çabucak istifadeyi düşündüğü için derhal sadede geldi:

— Sarıl bana bakayım, cicim... Haydi, öp beni...

— Nasıl? Öpeyim mi seni? Peki ama: «Artık ayrılmaktan başka çaremiz kalmadı!» diyen sen değil miydin?

— Vakıa o gün öyle demiş im, fakat artık fikrimi değiştirdim. Sen benim olacaksın. Haydi, otur şöyle yanıma... Şey... Burası karanlık, loş... Kimse görmez. Kucağıma gel, Kanı coşuvermişti. Heyecanla devam etti:

— Hem sen artık eşyani filân al da öbür gün bizim eve büsbütün taşın. Birlikte yaşayalım.

Genç kız yerinden sıçradı:

— Çıldırın mı sen? Ya karın?

— Kimin karısı?

— Senin karın.

— Ha... O mu?... O benim karım değil ki... Hayret edeceksin ama, etme cicim... Bu, şimdiye kadar herkesten gizlediğimiz bir sırdı. Hâlâ da sırdır. Bu sırrın ne olduğunu sana öbür gün anlatırım. Senin karım zannettiğin kızkardeşimdir benim.

— İki çocuğunuz nereden çıktı öyle ise?

— Onlar bizim mânevi yavruları-mızdır. Atlantikte boğulan zavallı bir dostumuzun bize bıraktığı yetimlerdir. Hasılı nen var, nen yoksa öbür gün topla da bize gel, e mi?

— Ya kızkardeşin?

— Seni görünce gayet memnun olur. Çocukları birlikte büyütürüz. Öp bakalım beni... Dudaklarını dudaklarına uzat, cicim.

— Kulaklarıma inanamıyorum. Karşımdaki sen değilmişsin gibi geliyor. Ne acayip sözler söylüyorsun bana. Bu akşam sesinde de bir griplik, değişiklik var. Zaysi! Senin Zaysi olduğuna inanamayacağım geliyor.

— Benim. Öbür gün her şeyi öğrenirsin. Haydi, şimdi o cihetleri bırak... Beni şu anda mesut, bahtiyar ediyorsun...

★

Gecenin saat on buçuğunda Bay Sâkin, yaptığı marifetten memnun, fakat yorgun parkın kapısından dışarı çıkıyordu.

Arabaya atladı. Şehrin en parlak barına gitti. Metrdotel yerlere kadar eğilerek:

— Çoktandır teşrif buyurmadınız, Bay Zaysi... dedi.

Hemen masa hazırlattı. Bay Sâkin öyle yedi, öyle içti, öyle içti ki, tabakları bardakları fırlattı, camları kırdı. Fakat nazını çektiler. Hesabı eve göndereceklerini, üzülmemesini söylediler.

★

Artık bu kasabadan gidiyor. Tam trene biniyordu ki önüne iri yarı bir subay çıktı.

— Ben de sizi bekliyordum. Teşrif ettiniz demek? Siz mühendis Zaysi'siniz, benzetmiyorum, değil mi?

Bay Sâkin, memnun ve ümitli:

— Yanılmıyorsunuz, bendenizim.

— Geçen hafta Kulüpten ben gitikten sonra bana dair bazı sözler söylemişsiniz. Israr ediyor musunuz?...

— Tabii, tabii... Söz bir Allah bir.

Zebellâh gibi subay sağ kolunu alabildiğine gerdi, ivedili bir daire çizdirip şamarını Sâkin'in suratında şaklattı:

— Bana kumarda hile yapıyor diyenin cezası budur.

Subay, kalabalığı yararak sıvıştı. Bay Sâkin de kapağı kompartmanı-na attı. Yerine oturdu. Yüzü biber gibi yanıyordu. Defterini çıkardı, şu hesabı yaptı:

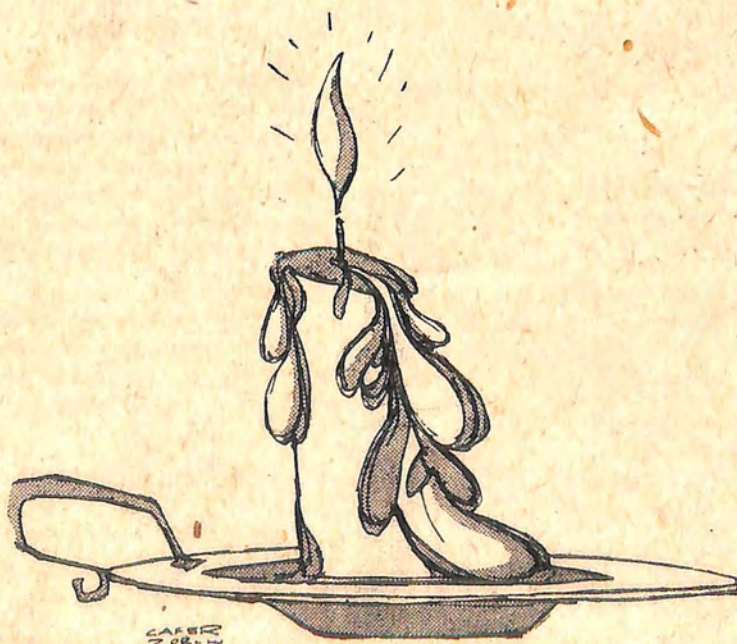
«7000 papel cepte + Bir kadın + Barda bir rezalet = Bir tokat.»

Ağzında bir çangırtı hissetti. Kıp kırmızı tükürdü.

Defterindeki yazıyı şöyle tashih etti:

7000 papel cepte + Bir kadın + Barda rezalet = Bir tokat + Bir diş.»

Köylü, iktidardan elektrik bekliyor. (Gazeteler)

YAZISIZ!

Bir YILBAŞI GECEŞİ

YAZAN:
PEYAMİ SAFA

Çizen:
12 BÜLENT SEREN

KIZ ANLATTIKÇA, TEKLİF BANA DA CAZİP GELMEYE BAŞLAMIŞTI... EZCÜMLE; BENİM GİTİ MACERAPEREST BİRİSİNDEN İSTİFADE EDEREK, ARZULARINI GERÇEKLEŞTİRMEK İSTİYORDU... HATTA, TİS YALNIZ BİR PA-RİS SEYEHATİ VE KISA BİR KARI KO-CALIKTAN İBARET KALMIYOR, AVRILACAKLARI ZAMAN ERKEĞE BİR TAZ-MİNAT DA VERİYORDU...

— 12 —

Mr. Shalimar masanın ucundan dikkatle Caroline'i süzmekteydi. «Bu gün iş hayatında bence en mühim meziyet hevestir. Ama bunu anlıyan yok. Hevesi olmayan memurlardan nefret ederim. Hevesi sönmüş memurlar insana daima aynı raporu yazarlar, zira artık istekleri kalmamıştır. Müdürlerin, her bastığımız kitabın çok mühim bir eser olduğuna inanmalarını istiyorum. Kitap dünyanın en berbat şeyi de olabilir. Fakat muharrir buna inanıyorsa, ona yardım eden Yazı İşleri Müdürleri de kendisini destekler ve bazı yerlerini değiştirirlerse, o zaman ahalide bu eserle alâkalanır. Dün akşam okuduğunuz kitabın kusuru şuydu: Sun'iydi o. Muharrir okuyucularını kandırdığını zannediyordu. Ama muharrir beni kandıramadı... Siz de kandıramadı. Tecrübe sahibi olmayı istiyor musunuz?»

Caroline, «Evet,» dedi.

«— O halde tecrübe kazanmanıza yardım edeceğim. Size öğreteceğim. Kırk senedenberi Yazı İşleri Müdürlüğü yapıyorum. En meşhur muharrirlere çok şey öğrettim... Eugene O'Neill'in en samimi dostuydum. O benim nasihatlerimi dikkatle dinlerdi...»

April yavaşça içini çekti. Sanki saatlerdenberi beklediği o mesut an gelmişti. Mr. Shalimar konuşurken artık ona da hitap ediyordu. April'in ise gözleri pırıl pırıldı, adamı dikkatle dinliyordu. Mr. Rice kadehi başına dikerek sonuna kadar içti, Mr. Shalimar'ı dinlemiyormuş gibi de bir hali vardı.

Saat dokuzda Caroline tuzlu bisküiden başka hiçbir şey yememiş olduklarını farketti. Mr. Rice onları da ağzına koymamıştı. April ise kendinden geçmişti âdetâ, güneşe doğru dönen bir genç fidan gibi Mr. Shalimar'a doğru eğilmiş, adamın hikâyelerini hafif çılgınlık ve tebesümle dinliyordu. Caroline ise Mr. Rice'la meşguldü. Adama artık Mike diye de hitap ediyordu. Mike Rice, Mr. Shalimar'ı alâkadan çok bir dostun sadakatıyla dinlemekteydi. Caroline onun bu hikâyeleri hiç olmazsa beş altı defa daha dinlemiş olduğunu anladı. Mike Rice, tıpkı yün ören veya pasyans oynayan bir kadının sükütuyla arka arkaya içki içmekteydi, fakat sarhoş olmuş gibi bir hali de yoktu. Arada sırada genç kıza bakıyor, başını hafifçe «Burada olduğunuzu biliyorum,» der gibi bir tavırla sallıyordu. İçki

asil Mr. Shalimar'a dokunmağa başlamıştı.

Caroline bunu dizine kemikli bir el gizlice dokununca anladı. Fakat Mr. Shalimar hâlâ o «Patron» tavrıyla ciddi ciddi konuşuyordu, bir an genç kız, «Acaba bu el masanın altında yatan başka birine mi ait?» diye de delice bir düşünceye kapıldı. Bu elin Mr. Shalimar'la hiçbir alâkası yoktu sanki. Sonra adamın sesi boğuklaşmaya, konuşması pekteleşmeye başladı, eğilerek dikkatle genç kızın yüzüne baktı:

«— Mike, bu kızın ne kadar güzel olduğunu farkettiler mi?»

Bu boğuk ses Caroline'in ödünü patlattı. Dizini adamın elinden kurtarmak için yana çekildi, bu arada telâşından kadehini de devirdi.

Mike neşeyle, «Ay, ay,» dedi. Kadehi düzelterek Caroline'in eteğini mendiliyle silmeğe başladı. Fakat bunu gayet tabii bir tavırla yapıyordu, genç kızın kalbi minnetle doldu. Sonra Mike garson kadını çağırdı.

Garson elinde peçeteyle masaya koştu, Mr. Shalimar ise bunların hiç

Genç Kız

Yazan: RONA JAFFE
Çeviren: GÖNÜL SUVEREN

birinin farkında değildi. Hâlâ boğuk bir sesle Caroline'in güzelliğinden bahsediyordu. April'in yüzünde şaşkın bir ifade belirmişti. Sonra birdenbire başını kaldırarak Mr. Shalimar'a dehşet ve memnuniyetle baktı. Caroline, «Galiba Mr. Shalimar bu defa da onun dizini muayene ediyor,» diye düşündü ve gülmeğe başladı. Özür dileyerek ayağa fırladı ve tuvalete kaçtı.

Bir dakika sonra da April tuvaletten içeri giriyordu. «Caroline, iyi misin?»

«— Ya sen? Sen iyi misin?» Caroline iki kat olmuş, gözlerinden yaşlar akararak gülüyordu. Olanlar komik değildi tabii, fakat dört saat dimdik, taş gibi oturduktan sonra birdenbire sinirleri gevşeyivermişti.

April endişeyle, «Ben de hastalandın zannetmiştim,» dedi.

«— Bir şeyim yok... Onlardan ayrılıp yemek yiyebilir miyiz dersin?»

«— Aklıma bir şey geldi... Acaba bize yemek ikram etmezler mi? Ne dersin?»

«— Onlarla yemek yemek mi istiyorsun?»

«— İkimizin de fazla parası yok. Bu akşam yemek ısmarlarlarsa, bu haftayı elimizdeki parayla daha rahat geçiririz.»

«— Masaya dönünce acıktığımızı söyleyelim, bakalım ne olacak?»

April, «Kızmadın ya?» diye sordu.

«— Yok canım...» Yüzünü pudralayarak, rujunu tazeledi. «Onlara tahammül edebilirsen, ben de etmeğe çalışırım.»

April dönerek hayretle genç kızın yüzüne baktı. «Ona gülüyorsun değil mi? Mr. Shalimar'a!»

«— Adam çok gülünç.»

«— Gülünç mü? Neresi gülünç? Bence o tanıştığım insanların en alâka uyandırıcı...»

Caroline de hayretle sordu. «Sahi, öyle mi düşünüyorsun?»

«— Fakat sürdüğü hayat... Tanıdıkları insanlar. Anlatıklarını bütün gece dinleyebilirim.»

Caroline kendini tutamadı. «Dizini çekmediğin takdirde sana sabaha kadar hikâyeye anlatabilir...»

April kıpkırmızı kesildi. «Aman yarabbi!...» Sonra elleriyle yüzünü örttü.

Caroline kolunu arkadaşının omuzuna attı. «O biraz sarhoş oldu... Bundan ona hiç bahsetmezsin, o da bu mevzuu açmaz.»

April, biraz da üzüntüyle gülümsemedi. «Seninle başbaşa yemek yieceğimizi umuyordum. Sana anlatmak istediğim o kadar çok şey var ki. Seninle dost olmak istiyorum.»

«— Oluruz, merak etme.»

«— Bu gece Port Blair'e dönmek lazım mı? Seni apartmanımda misafir ederdim, biraz dedikodu yapardık.»

İçtiği viskiler yüzünden Caroline dünyayı pespembe görüyor, bütün insanları da seviyordu. «A, iyi olur,» dedi. O zamana kadar New York'da çalışan kızların apartmanlarını görmemişti. Fakat okuduğu moda mecmualarından bu apartmanların nasıl olduğunu öğrenmişti. Muhakkak ki April'le sabahın dördüne kadar kızın ciddi fakat şık apartmanında dedikodu yapıp güleşeceklerdi. Caroline ileride böyle bir apartman tutmayı da istiyordu.

April, «Apartmanım berbat,» dedi. «Ama ben seviyorum.»

«— Görmeyi isterim doğrusu. Gel bakalım, kurtların yanına gidelim.» Tuvaletten çıkarak köşedeki masaya gittiler. Mike Rice orada yalnız başına oturmaktaydı.

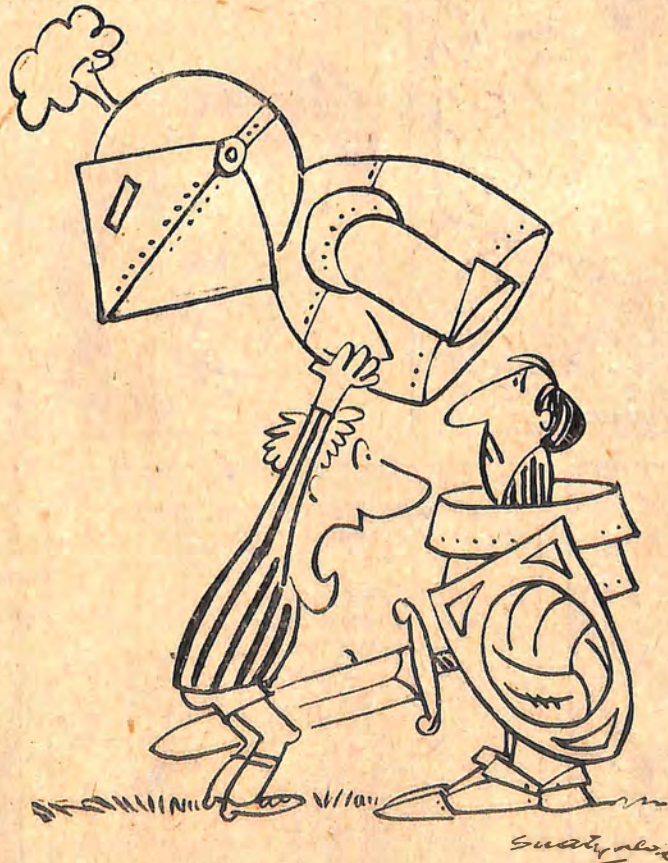
«— Mr. Shalimar eve gitmek mecburiyetinde kaldı,» dedi.

April, «Ya, vah vah,» diye mırıldandı. «Kendisine teşekkür bile edemedik.»

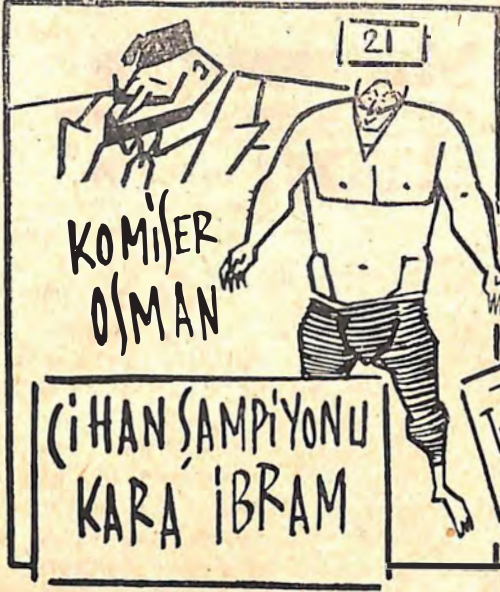
Caroline Mike'e baktı ve bir an gözgöze geldiler. Genç kız adamın yüzünde müstehzi bir tebessüm belirceğini zannetmişti, halbuki Mike'in çehresinde âdetâ ketum denilebilecek bir ifade vardı.

(Devamı var)

İzmir futbol takımları, İstanbul takımlarını hezimete uğrattı... (Gazeteler)

İzmirli — A! A! Bu da bizim gibi bir adammış be!...

KARA İBRAM DOĞRU
DÜRÜST OYNAYAMAYAN
ŞEHİR HANIMIN KOLU-
NA YAPISIR...

BU İŞİ BECEREMİYORSUN A BE... VAKİT DE
GEÇ OLDU. SEN BENİMLE İÇERİYE
GEL HELE!

BU KALLEŞLİĞİ YANINA KOMAM
İBRAM. YA HEP YAHİÇ...

ŞUAYIP KONUSACAKTI
FAKAT DAHA ÖNCE
DAVRANAN KÜRT
ABDULLAHIN SÖZLE-
Rİ CESARETİNİ
KIRDI...

TAM SİRASIDIR ŞİMDİ KARA
İBRAM. KOMİSER OSMAN-
NIN ŞEREFİNE İÇİYORUM

O ANDA KÜRT
ABDULLAHA VERİLEN
CEVAP ORADA
BULUNANLARI HAY-
RET VE DEHŞET
İÇERİSİNDE Bİ-
RAKTI...

TEŞEKKÜR EDERİM DEMEK
DAĞ BAŞLARINDA BİLE ŞERE-
FİMİZE KADEH KALDIRILIYOR.

KARA İBRAM, ŞEHİR HANIMIN
KOLUNU BIRAKIR. KEVFI
KAÇMIŞTIR...

BELÂNIN PEŞİNDEN
GELDİN KUMUSER.

YANINDAKİLERE GÜVENİP KONUSU
YORSUN SOMUN PEHLİVANI. BEN
SENİN GİBİLERİ ÇOK GÖRDÜM. YAL-
NIZ KALINCA DİZE GELİRLER.

KOMİSER, ONU YALNIZ SA-
YABILIRSIN BİZİM İŞİMİZ
BURAYA KADARDI NE HE-
SABINIZ VARSA ARANIZDA
GÖRÜN

BAK NE DİYOR ARKADAYIN SOMUN
PEHLİVANI. BAY BAŞAYIZ SENİNLE
DİZLERİNİN BAĞI ÇÖZÜLMEDİYSE
DÖVÜŞELİM YENERSEM
İSTANBULA BÖTÜRÜRÜM
HEPİNİZİ

KABUL SİLÂHSİZ DÖVÜŞECEĞİZ YALNIZ
YENİLİR SEN TEK BAŞINA DÖNERSİN
İSTANBULA NE DERSİN?

DEVAMI VAR

Yazan:
Giovanni
Guareschi

PATATES Şövalyeleri

Çeviren:
Vedat
Üretürk

— 34 —

— Şimdi, diye gürledi, mösyö Dublê'den yanılmıyorsam, sebepler var elimde. Ama siz, ne demeğe bunlarla bu kadar uğraşıyorsunuz?

Ketty hiç heyecana kapılmadan:

— Aynı ve aynı sebepler, dedi.

Bunun üzerine Giorgino, artık, imana geldi. Kederli kollarını açtı da kıza köpüre köpüre şöyle dedi:

— Meğer siz de, bu uğursuz mösyö Dublê'ye aşıkmişsiniz ha!

Çünkü işi az-buçuk anlamıştı.

Ketty:

— Hayır, Giorgino, dedi, benimki daha başka. O, yalnız mösyö Dublê'yi seviyor; ben ise, hem onu seviyorum, hem de seni seviyorum.

Yüreğine soğuk su serpilen Giorgino:

— Allah versin, diye içini çekti. Doğrusu bu da iyi bir dalga, Yüce Tanrı, bana mösyö Dublê'yi sevmeyip de beni seven bir kadın buldurursa, şükranım sonsuz olacaktır.

★

Giorgino ile Ketty kalkıp gidince, Clotilde soluğu üstad Smitson'da aldı. Adam o güzelim havasında değildi.

— Matmazel Troll, dedi, benden istediğiniz her şeyi yaptım: Peggy'yi elde ettim, polisi elde ettim, mösyö Dublê'nin başına o kadar ve o kadar çorap ördüm ki onu kendiniz ancak işin içinden çıkarabilirsiniz. Ne yazık ki, şimdi olacak olanları bir bir kestiremem. Matmazel Troll, adınız cihanı tuttu ama, sizi temin ederim ki bu benim suçum değildi.

Clotilde:

— Anlıyorum, diye karşılık verdi, ama iş pek o kadar karışık değilse, ister istemez meselenin içyüzünü anlatacağım. Delfino ile Bess adasının hafif tertip muzipliği de böylece bitecek.

Avukat:

— Bu doğrusu pek heyecanlı, dedi. Zaten oldum olası, Eski Dünya milyonerleri pek sevilmez. Amerikalılar, onların gelip kendi zararlarına dokunacak şekilde eğlenmelerinden huylanırlar. Sizi ilgilendireni, kanunlarımızı gülünç duruma düşürmek için gelip gelmediğinizi, iste, her şeyi, sormağa kalkarlar. Sıkıcıdır bu; kırk zenci öldürmüş olsanız, daha az endişe vericidir bu.

— Tam üstüne bastınız, üstat, bir başka sefer ben de zenciler öldürürüm. Şimdi sizden, Ketty denen kadını dikkate almanızı istiyorum.

Avukat söz verdi ve Clotilde ona Filimario'nun ne âlemde olduğunu sordu.

— Araştırmalarıma bakılırsa: Apallık ediyor, doğru dürüst hiçbir şey söylemiyor. Besbelli ki her şey

en iyi şekilde bitecek ve böylece, o da eğlenecek.

Clotilde kızgınca:

— Son gülen iyi güler, diye bağırды; sonra bir damla gözyaşı dök-tü.

Pio Pis ile Settembre Nort, suç-suzlar, Fil ile aynı hücreye tıkmış oldular; kimse kendilerini sevmemiş için, besbelli Fil'den daha bedbahttılar.

★

Noter Diks ile iki tanıktan pek az söz ettik. Ama bunlar, önemli bir rol oynayacaklarından, şimdi burada kendilerinden bahsetmek yerinde olur.

Haftalar haftası, noter Diks ile iki tanık her sabah cezaevine geliyor ve demir parmaklık aradından Fil'e kodes ile serbestliğin uğursuz Hint-yasını sunuyorlardı.

— XVIII —

Gerçekten, mösyö Dublê hiçbir işe karışmamıştı. Yalnız Clotilde bir meseleden dört dönüyordu ortalıkta.

Bir noterin her gün gelip Filimario'yu huylandırması, Clotilde'e hiç de rahatlık vermiyordu. Ya içerse? Ne Settembre, ne de Pis fingerdek Clotilde'e hiçbir şev cılatmamıştı. Fakat avukat, bu günlük ziyaretlerin hikmeti nedir diye, kızın önünde, usul usul sorguya çekilmişti.

— Ya benimle evlenmeyi değil de yağ içmeyi tercih ederse?

Kız meseleyi inceden inceye anlatınca, avukat ona mirasın ne kadar olduğunu sordu.

Clotilde:

— Altı yüz milyon, dedi.

Cumhurbaşkanının emirlerine dayanarak onu iki saatte bu işten caydırmak kolay.

Clotilde uzun boylu düşünmemişti: Üç adam kol gezisi yapar gibi Güney Amerika bölgesinden uzaklaştırılmış oldu. Noter: «Nihayet bu, her Allah'ın günü kodes etrafında dört dönmekten daha iyi, demişti. Daha sıhhatli, daha gönül açıcı ve daha öğretici.»

Avukat bu son kararı hiç de beğenmedi.

— Matmazel Troll, dedi, macera sizi pek uzağa çekiyor ama bizi de ipe sürüklemekten sakının. Bu kaçırma işinin bazılarının kulağına değip değmeyeceğini iyi düşünüyor musunuz, tevkiften kurtulmanız için daha başka çare yok mu?

Aynı akşam Clotilde, kendisine suya sabuna dokunmayan sorular soran bir müfettişin ziyaretini kabul etti. Bu son'un başlangıcı idi. Clotilde, o gece uyumadı.

★

Ertesi günü Amerika gazeteleri, a-

gız değiştirdiler. 148 numaralı ekspresin olanca sırrını koca koca başlıklarla, kafa tutuşlarla, tahminler ve pırl pırl tasvirlerle açıklamak zorunda kaldılar. Gece afişler, vatandaşları keskin meraklara salarak, her sokak başında pırl pırl parlamaştı. Afişler şöyle diyordu: «Ey vatandaşlar, demiryolu en az güvenilir ulaştırma aracıdır; biz vagonu 148 numaralı ekspresten olan hızla çıkarıp ayırtarak bunu size ispat etmiş bulunuyoruz. Vagonu görmek isterseniz, saat 13 de, siz de sahildeki rıhtıma geliniz. Otuz yolcu, hepsi de sağ-salim, gerçekten düpedüz ne duruma düşmüş olduklarını gösterebilirler; sizlere demiryolunda yolculuk etmenin ne kadar tehlikeli olduğunu da söyleyeceklerdir. Vatandaşlar, artık demiryoluna binmeyiniz, hattâ uzun yolculuklar için de.»

Halk saat 13 de rıhtım boyuna soku-
n etti ve saat 13 de iskeleye vagonu taşıyan bir gemi yanaştı. Otuz yolcu karaya indi ve mutluluklarını dile getirdiler. Paşalar gibi karşılan-
mışlardı ve, üstelik, cepleri dolar dolmuştu. Kim veriyordu bunları? Besbelli ki, atlı araçlardan kurulmuş birlikler.

— XIX —

Filimario, hücrelerine çatık kaşlı bir memurun girdiğini görünce az heyecanlandı ve umursamadan memurun ardından yürüdü. Biraz sonra kendisini ciddi bir insan topluluğu karşısında buldu.

Hepsinin en garibi:

— Mösyö Dublê, diye başladı, bildiğiniz gibi, 148 numaralı ekspresin davası açılmıştır...

Filimario:

— Efendimiz beni bağışlasınlar, diye direndi, ama ben hücremde durup dururken, işin aslını - astarını öğrenemedim ki. 148 numaralı ekspresin başına ne geldiğini bilmiyorum.

Sayın bay:

— Öyle olsun! diye alttan aldı, bütün Amerika'da bunu bilmeyen bir sizsiniz. Zaten pek önemi de yok; ithamınızın su götürür tarafı olmadığını bilmelisiniz. 148 numaralı ekspres davasını ortaya çıkaran işte sizi bağışlıyoruz. Bağışlıyoruz ama her şey aydınlık değil. Sanıldığı gibi siz eğer gerçekten suçsuz bir insansanız, ne demeke Jeannette'deki kaçakçıları polise bildirmediniz?

Filimario bunun Ketty'nin aşkından ileri geldiğini söylemeğe dili varmazdı. Kusursuz bir kişizade, önünde durulamaz sarışın kumrular-dan emir bile alsa, kaçakçılarla işbirliği etmek zorunda değildir.

(Devamı var)

YAZISIZ!

BİR FIKRA ANLATIR MİSİNİZ?

— Hugo'dan ben de bir fıkra biliyorum.

Suat YALAZ

Aptal!

Viktor Hugo, bir dostu tarafından yemeğe davet edilir. Yemek vakti bir hayli geçtiği halde bir türlü masaya oturulmadığını gören başka bir misafir, ev sahibini bularak gecikmenin sebebini sorar. Ev sahibi de: «Davet olunan misafirlerden birinin gelmediğini, şu anda 13 kişi olduklarını ve bulunanlardan birinin de, 13 rakamını uğursuz saydığı için uşağını yeni bir misafir çağırmağa gönderdiğini bildirir.»

Öğrendiklerini Hugo'ya anlatan misafir:

— Aptalın biri 13 kişi olunca masaya oturmaktan korkuyormuş! Diye sözlerini tamamlar.

Hugo gayet soğukkanlı cevap verir:

— Bahsettiğiniz aptal bendenizin efendim.

Tedbir!

Çavuş acemi erlere nöbet bekletme usulünü öğretiyordu. Yalnız biraz kekemeydi:

— Ka... ka... karanlık... karanlıkta... bir... bir... biri ya... ya... yak... yaklaşırsa... «du... du... dur... ki... ki... kim o...» di... diye ba... bağırsınız.

Dur... dur... durmazsa bir...

bir kere da... daha ba... bağırsınız. «Dur...» di... diye...

Ge... gene... «dur... ki... kim o?» diye ge... gene... du... dur... durmazsa bir... bir... bir kere da... daha ba... bağırsınız. Ge... gene... du... durmazsa a... a... ateş e... eder... edersiniz... Ya... yalnız ço... ço... çok a... a... acele etmeyin... be... be... belki ge... gelen be... benim.

Levent HERGÜL

Nasihat

Macar şairlerinden Petöfi, gençliğini mahrumiyet içinde geçirmişti. Bu günlerin birinde, nehirde geçecek parası olmadığı için sahilden sahile yolcu taşıyan sandalcıya:

— Sana, dedi, para veremiyecğim. Fakat, beni karşıya bırakacak olursan, öyle bir nasihat vereceğim ki, ömrün oldukça unutmayacaksın!

Sandalcı bu alış verişe razı oldu. Büyük bir merak içinde bekledi. Şair, karaya çıkınca:

— Bana yaptığını başkalarına yapma!... Sonra aç kalırsın dostum!... dedi ve uzaklaştı.

Ruhi KAHRAMAN

Zincirleme

Cimri bir zenginin evine dilenci gelip kapıyı çalmış. Üst katı dilenciye gören ev sahibi, el çırpmış, gelen halayığa:

— Firuz, Teranedile söyle, o da Emsale söylesin, Emsal de Safdile söylesin, Safdil de gidip şu dilenciye «Allah versin» desin.

Bunu işiten dilenci ellerini kaldırıp:

— Hey Allahım, demiş, Cebraile emret, Mikaille söylesin o da İsraille söylesin. İsrail de Erzaille tembih etsin, Azrail de gelip şu herifin canını alsın.

Nahit ERUZ

Milletler

Gülüyor

Ah bu şoförler!

Meşhur bir orkestra şefi genç bir kadınla olan arkadaşlığının sır olarak kalmasını istiyordu. O akşam da trenkotunun yakasını kaldırdı, kulaklarına kadar i en bir şapka giydi, boynuna bir eşarp sardı ve siyah gözlükler taktı. Sonra yoldan bir taksi çevirip içi e atladı ve sesini lyice değiştirip şoföre gideceği sokağı söyledi. Genç kadının oturduğu sokakta arabadan indi, fakat siyah gözlüklerle apartmanın kapısını hemen bulamadı. Bunun üzerine henüz oradan ayrılmamış olan taksi şoförü seslendi:

— Maestro, eğer geçen hafta da geldiğiniz kızın evini arıyorsanız iki kapı daha öteki lâcivert kapıdır!..

Yaş meselesi!

Matematik öğretmeni küçük Tommy'ye sordu:

— Söyle bakalım Tom y; 1920 de doğan bir kimse bugün kaç yaşında olur?

Tommy şeytan şeytan gülümsekti:

— Kadın mı erkek mi?

Kim kullanıyor?

Karısı ve kayınvaldesiyle bir tatil seyahatine çıkmış olan zavallı bir adam yol boyunca iki kadını birbirli e uymayan direktiflerini di dedi. En sonunda bir dört yol ağzında ani bir fren yaparak durdu ve arkada durmadan talimat veren iki kadına dönüp:

— Allah aşkına bir karar ver dedi; arabayı sen mi kullanacaksın annen mi?..

— Kocan değil mi?

— Evet, yüzüne bir mizah gazetesi örtüp uyumaya bayılır!

Öğünme!

İkinci Dünya Savaşı sırasında Amerika'da, bir delikanlı arkadaşlarına, erkek kıyafetine girip orduya katılan ve hiç kimse fark etmeden bir buçuk sene askerlik yapı ablası ı anlatarak öğünüyordu. Birisi dayanamadı:

— Nasıl olur canım; hep bir arada giyiniyorlar, bir arada duş yapıyorlar. Çocuklar onun kız olduğunu anlamışlardır.

— Anlamışlardır a lamasına, ama kim haber verir?..

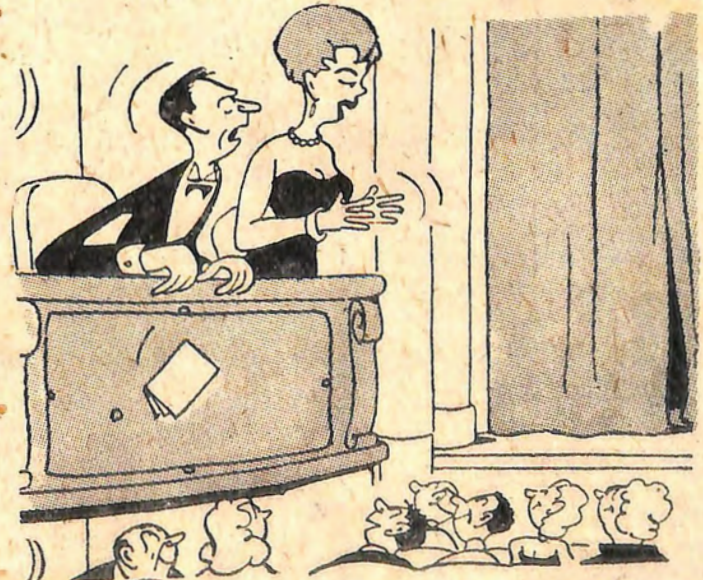
Cennet Cehennem

Kasaba ın doktoru ve papazı yolda karşılaştılar. Papaz doktora şitem etti:

— Sizin hall iz ne olacak böyle? Hiç kiliseye uğramıyorsunuz; bu gidişle cehet emleksiniz...

Doktor göz kırptı:

— Azız peder gelin siz le bir anlaşma yapalım; siz beni cehennemden kurtarın, ben de sizin cennete mümkün olduğu kadar geç gitmenizi temin edeyim.

— Bir saattir «muharriri istiyoruz!» diye ne bağırtıyorsunuz? Victor Hugo'nun 1673 de öldüğünü bilmiyor musunuz?

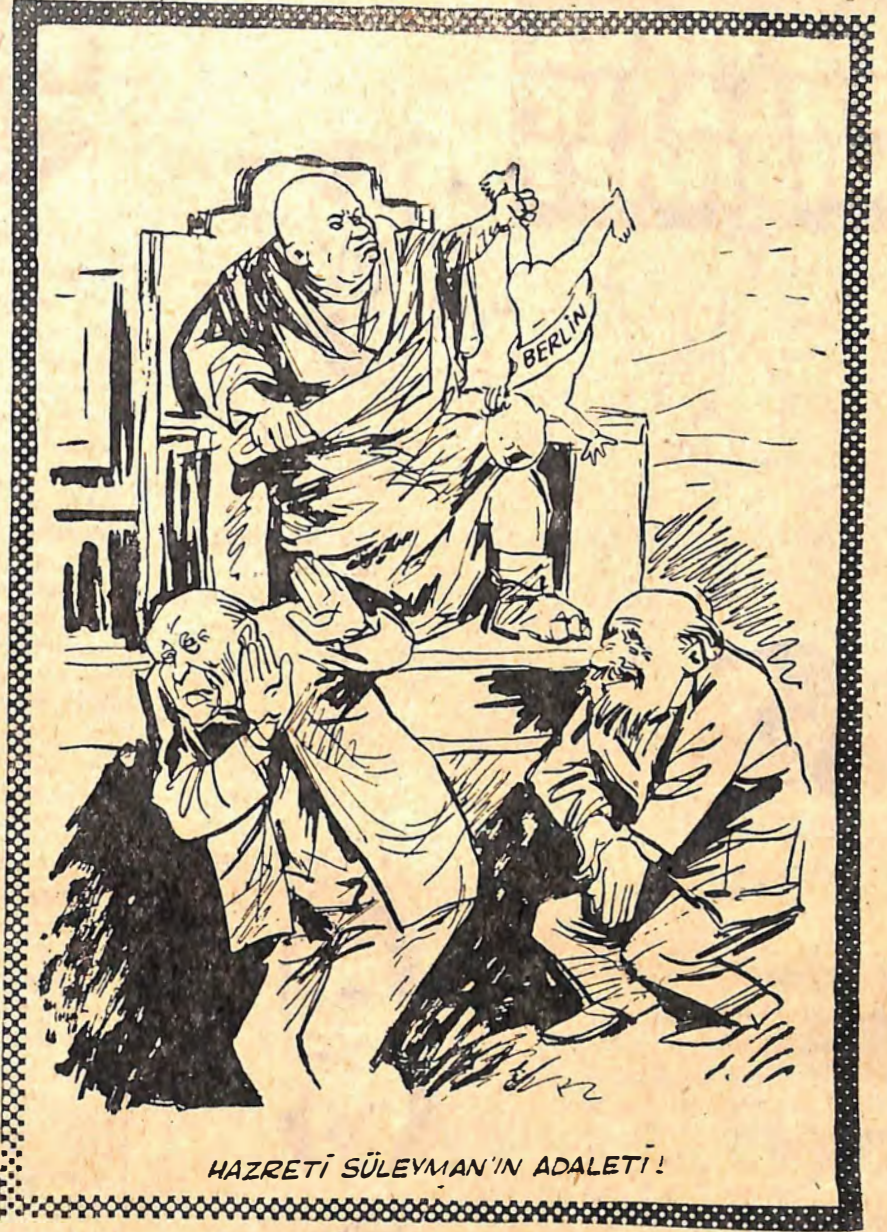
Dünya

KARİKATÜRLERİ

KRUSÇEV - BUNRUN, BERLİN MESELESİNİ SİZİNLE GÖRÜŞMEYE HAZIRIM!..

HAZRETİ SÜLEYMAN'IN ADALETİ!

KRUSÇEV- SİZE SEREFİM VE LENİN'İN MEZARI ÜZERİNE YEMİN EDERİM Kİ YÜZ SENE SONRA YEMEK, İÇMEK VE EV SIKINTISI DUYMAYACAĞSINIZ!

İSMET İNÖNÜ

Yusuf Ziya Ortaç

★

Üçüncü Baskı

★

- İSMET İNÖNÜ, Türk edebiyatında ilk romanlaştırılmış biyografidir.
- İsmet İnönü'nün çocukluk, gençlik, askerlik ve politikacılık hayatını bu kitapta romanlaştırılmış vesikalarla okuyacaksınız.
- İSMET İNÖNÜ, bugüne kadar iki kere basılmıştır. Birinci baskısı beş bin, ikinci baskısı on bin... her iki baskıdan da hiç kalmamıştır.
- En iyi kâğıt, en zarif kapak, beş renkli kuşe kuvertür.

Fiatı 5 Lira

Pek yakında çıkıyor.

AK. 73

Anneciğim

PIVALE

Piştimi ?..

PIVALE
Adı..Ağız Tadı...

18

Reklamcılık - 2344/74

YUSUF ZIYA ORTAÇ'IN ESERLERİ :

Politika edebiyatımızın şaheseri

Gün Doğmadan

Yusuf Ziya Ortaç, Akbaba'da çıkmış başyazılarının en güzel-
lerini bu kitapta toplamıştır.

Fiatı 5 Lira

En güzel Türkçenin en güzel
romanı

GÖÇ

Bu romanın birinci baskısı yir-
mi günde satılıp bitmiştir.
İkinci baskısı çıktı.

En iyi kâğıt, en temiz baskı
Fiatı 5 Lira

Bir varmış, bir yokmuş

Portreler

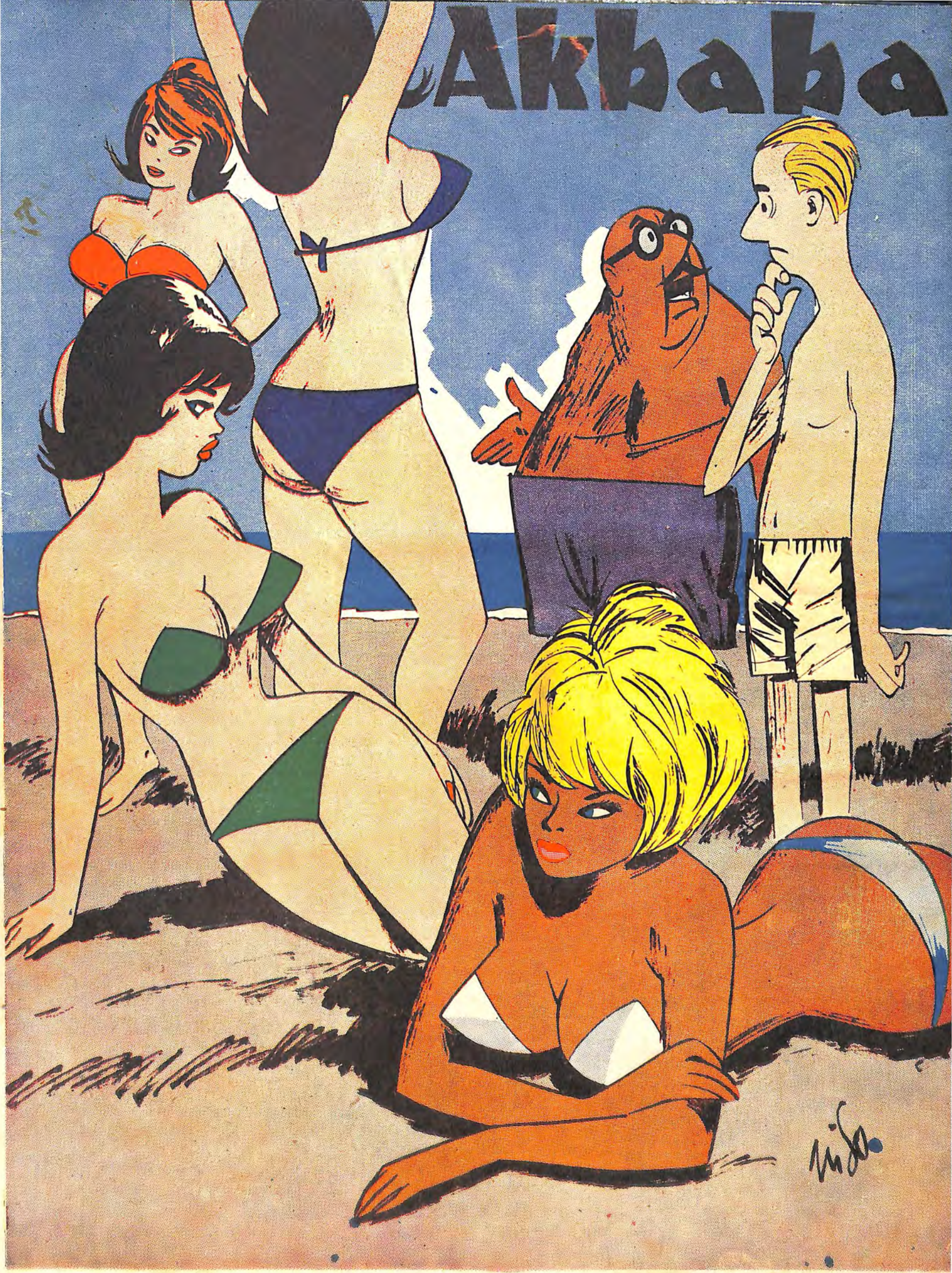
Mevcudu hiç kalmamıştır.

İkinci baskı:

Birçok yeni ilâvelerle yapılacak

AK. 75

Akkaba

— Ben işle eğlenceyi birleştirmesini severim: Bura ya hem denize girmek için geldim, hem de zengin bir patron bulmak için...